സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 8 (അമ്ബികാഖണ്ഡഃ)/15

http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org//sa.wikisource.org/s/fc1
< സ്കന്ദപുരാണമ് | ഖണ്ഡഃ 8 (അമ്ബികാഖണ്ഡഃ)

പൂർവവർതീ പൃഷ്ഠഃ (അധ്യായാഃ 131 - 140) (http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org/s/alu) | ആഗാമീ പൃഷ്ഠഃ (അധ്യായാഃ 151 - 160) (http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org/s/are)

141

സനത്കുമാര ഉവാച

ശംകുകർണം ഭ്രാമയിത്വാ വ്യത്രസ്ത്യക്ത്വാ ച ഭൂതലേ .

മമർദ പ്രമഥാനീകം വനം മത്തോ യഥാ ഗജഃ1 ..1 ..

സ നന്ദിനം നന്ദിഷേണം സോമനന്ദിനമേവ ച .

ആഹത്യ ദ്രാവയിത്വാ ച നനർദ ജലദോ യഥാ ..2..

തസ്യാഥ നർദമാനസ്യ വിട്പതീ രുദ്രസത്തമഃ .

മുമോച വജ്രാഗ്നിസമം രിപുക്ഷയകരം ശരമ് ..3..

സ വിട്പതിവിനിർമുക്തഃ ശരോ രവികരപ്രഭഃ .

വിവേശ വ്യത്രം നിർദാര്യ സിദ്ധോമ്ബുദമിവാമ്ബരേ ..4. .

ഉച്ഛ്രിത്യ സ്വകരം സോഥ കരം ഹസ്തീവ ദാനവഃ .

വിട്പതിം ദുദ്രുവേ5 സംഖ്യേ പയോദമിവ മാരുതഃ ..5. .

തം ശൂലേന മഹാകായോ നന്ദീ വജ്രേണ ദാനവമ് .

സോമനന്ദീ കുഠാരേണ നന്ദിഷേണസ്തലേന ച ..6 ..

ബാണാനാഞ്ച സഹസ്രേണ വിട്പതിർവ്യത്രമാഹവേ .

ബിഭേദ പരമക്രുദ്ധഃ പുനശ്ചാന്യൈസ്ത്രിസപ്തഭിഃ ..7..

സോർദിതോ ഗണയൂഥൈശ്ചർദാനവഃ പർവതോപമഃ .

പാത്യമാനോ രരാസോച്ചൈസ്സദൈവത ഇവ ദ്രുമഃ ..8..

30 വൃത്തമുക്തസ്തു - (?) . 31 നിർവൃത്തോ - ക. 7 പ്രവൃത്തോ - ഘ. . 32 സശംഖാഃ - ക ഖ., 189 ഃ ഖ
1 മഹാഗജ - ഖ. . 2 ആഹത - ക., ആഹത്യ - ഖ . 3 ശുഭമ് - ഖ. . 4 ഉച്ഛ്ര്യ ക. 5 ദുദ്രാവ വിട്പതിം (?) . 6 മഹാകാലോ (?) . 7 പശ്യമാനോ - ക. .

755
അഥമയബലമൂകതാരജമ്ഭാ8 നമുചിഗണേ9ല്വലബാണബാണപുത്രാഃ .
വിവിധശരവരായുധാ10വതസ്ഥുർഗണപതിവീരതമം11 നിവാരയന്തഃ . .9..
രുചിരകനകചാരുഹാരശോഭാശ്ചലവലായാഭരണാ12 മഹേന്ദ്രകല്പാഃ .
ദിതിവരതനയാതിഹൃഷ്ടരൂപാഃ പ്രമഥബലേഷു ചരന്തി കാലരൂപാഃ13 .. 8.141.10 ..
മുശലഹലശരാവദാരിതാസ്യാ ഗിരിശിഖരാശനിവജ്രചൂർണിതാങ്ഗാഃ.
- . .
ഗിരയ ഇവ ച വജ്രതാഡിതാ ഗണപതയഃ ക്ഷിതിമാപുരാതുരാഃ .. 11..
വ്രണജപൃഷതവിപ്രുഷോക്ഷിതാശ്ച്യുതസിതഹാരവിഭൂഷണസ്രജഃ14 .
ഭയചകിതമുഖാഃ പ്രദുദ്രുവുസ്തേ പ്രമഥഗണാ രിപുഭിർഭൃശാർദിതാഃ ..1 2. .
ദിവി സിതവിരജാ യഥോച്ഛ്രിതാ15 നവജലദാ നവതോയവൃഷ്ടയഃ .
വിസസൃജുരുരുവേഗദാരുണാ ദിതിതനയാഃ ശരവൃഷ്ടിമർദനീമ് . . 13 . .
അഥ കരിഗിരിമേഘസന്നിഭാ ജ്വലനദിവാകരതുല്യതേജസഃ .
വിമലശിതവിസൃഷ്ടബാണജാലാഃ16 പ്രമഥഗണാൻ പ്രഹരന്തി17 ദൈത്യമുഖ്യാഃ . .14. .
അഥ പരിഘശരാസിപദ്യശൈഃ18 കരവരയന്ത്രശതപ്രനിഃസൃതൈഃ19 .
ത്രിദശരിപുഭയപ്രദാ രണേ സമരമുപേത്യ വിചക്രമുർഗണാഃ20 . . 1 5. .
ഗിരിശിഖരനിഭാശ്ച ദന്തിവര്യാ ദ്രുതഗമനാ ബഹവശ്ച വാജിമുഖ്യാഃ .
സുരസദനനിഭാ രഥാശ്ച ഭീമാഃ സമരമുഖേ നിപതന്തി ഭഗ്നദഗ്ധാഃ ..1 6. .
ഇഷുവദനദൃഢാവതക്ഷിതാ വ്രണജസമുക്ഷിതസൂക്ഷ്മവാസസഃ .
പ്രസൃതനയനസത്വജീവിതാ ദനുതനയാഃ ശതശോവപോഥിതാഃ21 . .17 . .
ച്യുതസിതവരഹാരകുണ്ഡലൈർമുകുടകിരീടമണിസ്രഗമ്ബരൈഃ .
സമരമുഖമഹീ വിരാജതേ രുചിരവരാഭരണൈരിവോർവശീ . . 1 8..

ക്ഷുഭിത ഇവ യഥാ മഹാർണവോ ജലസമയേ ച യഥാ നഭോ മഹത് .
അസുരഗണബലം22 തഥാഭവത് പ്രജവിതവാരണവാജിദാനവമ് .. 19 ..
- - -- - - -- - -
8 മയബലിമൂകതാരജമ്ഭാ (?) . 9 ബലേ (?) . 10 ശതവരായുധാ (?) . 11 വീരതമാൻ - ഘ. . 12 ബഹുലാഭരണാ - ഖ . 13 കാലഭൂതാഃ - ക. ഖ . 14 വിഭൂഷിതസ്രജഃ - ക. . 15 യഥേച്ഛിതാഃ - ക., യഥോദിതാഃ - ഘ. . 16 ശതവിസൃഷ്ടബാണജാലാഃ - ഖ. . 17 പ്രതിഹന്തി - ക. . 18 പട്ടശൈഃ - ക. ഖ. . 19 യന്ത്രഗതപ്രനിഃസൃതൈഃ - ക. . 20 ർബാണ 1 - ക., ശൂരാ. - ഘ. . 21 വിപോഥിതാഃ - ഘ. . 22 ബലഗണം - ക. .
- - -- - - -- - -

756
യമവരുണധനേശവാസവാ ഭഗവസുസൂര്യശശാങ്കമാരുതാഃ .
ഹൃഷിതനയനവക്ത്രപങ്കജാ രുരുധുഃ23 രമിത്രഗണാർദനോദ്ധതാഃ24 . .8.141.2 0 . .
പ്രവിചരിതഗജേന്ദ്രതോയദം തുരഗവിധാവിതവായുസഞ്ചരമ്25 .
അശനിശരശതഹ്രദാവിലം ന തു വിരരാമ രണാന്തദുർദിനമ് . .2 1..
കമലദലനികാശലോചനൈഃ കമലദിവാകരചന്ദ്രസന്നിഭൈഃ .
ദനുതനയവരാനനൈർമഹീ പ്രതിവിബഭൗ കമലൈരിവാവൃതാ . .22 . .
വിമഥിതഗണദാനവേശ്വരം രുധിരവപാമദസേകരൂഷിതമ് .
സമരമതിസുരൗദ്രദാരുണം ഗരുഡപിശാചബലാവലോകിതമ്26 . . 23 . .
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഗണയുദ്ധേ ഏകചത്വാശിംദുതരശതതമോധ്യായഃ27

സനത്കുമാര ഉവാച
തസ്മിൻ വർതതി സംഗ്രാമേ പ്രമഥാസുരസൈന്യയോഃ .
ധനുഷാം ശ്രൂയതേ ശബ്ദഃ പ്രാവൃഡമ്ബുധരോപമഃ1 . . 1 . .
ഗർജതാഞ്ച ഗജേന്ദ്രാണാം ഹ്രേഷതാഞ്ചൈവ വാജിനാമ് .
യുദ്ധഗാന്ധർവരക്താനാം നാദാശ്ചാമരരക്ഷസാമ് . . 2 . .
ശ്രോത്രായാസകരാ2 ഘോരാ വജ്രാശനിരവാ ഇവ .
ശ്രൂഷന്തേ3 ഹി വിവർധന്തേ ഹ്യർഥാ4 ഹ്യാധർമണാമിവ5(?) ..3..
തതഃ കാർതസ്വനോ നാമ ദാനവോ മേഘനിസ്വനഃ .
ജഘാന പ്രമഥാൻ യുദ്ധേ കാലോ മർത്യാനിവാഗതഃ . .4. .

സ രഥീ കാർമുകീ ബാണീ കവചീ കുണ്ഡലീ തഥാ .
പ്രമഥാനീകമദഹച്ഛുഷ്കം തൃണമിവാനലഃ . . 5 . .
- - -- - - -- - -
23 രുരുധു ക.. 24 ര്ദതോദ്ധുതാഃ ഃ ക, ഖ., ര്ദിതോദ്ഭുതാഃ ഘ... 25 വിധാരിനവായുചഞ്ചര - ഖ. . 26 ബലാവലോകമിതി - ക 27 190 ഖ. പു..

1 പ്രാവൃഡ്മേഘരവോപമഃ - ഘ. . 2 ശ്രോത്രയോ കടുകാ - ഘ . 3 സ്വയന്തേ (?) . 4 നർഥാ (? . 5 ഹൃധർമിണാമിവ- (?)? ഹൃഥവംണാ ഇവ (?), ഹൃധമർണിനാമിവ (?) .
- - -- - - -- - -

757
കാർതസ്വനധനുർമുക്താഃ കാർതസ്വരമഹാശരാഃ 5 .
പ്രമഥാന്ദാര്യ നിസ്സങ്ഗം ദാരയന്തി രണാവനിമ്7 . .6 . .
ശലഭാ ഇവ കേദാരാനനയാ ഇവ മാനവാൻ .
ഖഗാ ഇവ തരൂൻ പക്വാന ഗരുഡഃ പന്നഗാനിവ . .7. .
തഥാ തേ പൃഥവോ ബാണാഃ കാർതസ്വനധനുശ്ച്യുതാഃ .
പ്രമഥാൻ വ്യാകുലീചക്രുർവാസവൃക്ഷാനിവാണ്ഡജാഃ . .8. .
. .. .
ശരവ്രാതാ ഗണാനീകേ നിപതന്തി ഗിരാവിവ8 ..9 . .
പ്രശാന്തവാദ്യനിനദം ശരഘാതാതിവേജിതമ് .
ഗണേശ്വരബലം ജജ്ഞേ ബന്ധുജീവവനം യഥാ . . 8.142.10 . .
ഘനാനിവ9 യഥാ വായുർവൈനതേയ ഇവോരഗാൻ .
പൃഷതാനിവ10 ശാർദൂലസ്തമൗഘാനിവ ഭാസ്കരഃ . . 11 . .
തഥാ കാർതസ്വനഃ ക്രുദ്ധഃ ശരവജ്രൈഃ11 സുദാരുണൈഃ .
നിർദദാഹ ഗണാധ്യക്ഷാൻ ലോകാൻ സംവർതകോ യഥാ . . 12 ..
ഗണേശ്വരബലം ദൃഷ്ട്വാ ദഗ്ധം ജഗ്ധം രുജാതുരമ .
വിട്പതിഃ കുപിതോ ദേവഃ കാർതസ്വനമഥാബ്രവീത് . . 13 . .
ശരപാതേഥ സംസ്ഥിത്യാ രുദ്രോ രുദ്രപരാക്രമഃ .
ദാനവേന്ദ്രം പ്രകുപിതോ നിഷങ്ഗാദുദ്ധരഞ്ഛരമ്12 . . 14..
കാർതസ്വന ബലം വീര്യം പ്രതാപശ്ച തവോത്തമഃ .

കിമേതാനബലാൻ ഹംസി13 ദാനവേന്ദ്ര ഗണേശ്വരാൻ . . 1 5. .
ആഗച്ഛ യദി തേ ശക്തിര്യദി വാ വിദ്യതേ ബലമ് .
മയാ കുരുഷ്വ സംമർദം മാനദം(ഃ?)14 പശ്യ മേ ബലമ് . . 16 . .
കുണ്ഡലാലംകൃതം തേദ്യ ദംഷ്ട്രാംകുരവിഭൂഷണമ്15 .
പാതയാമി ശിരോ ദൈത്യ താലാദ് വാതഃ16 ഫലം യഥാ . . 17. .

- - -- - - -- - -

6 കാർതസ്വനമഹാശരാഃ - ഖ . 7 രണാവരം (ജിര?) - ഖ. . 8 പതന്തി ഗിരയോ യഥാ - ഖ . 2 ഘനാനീവ - ഘ. . 3 0 പൃഷതാനീവ - ഘ. . 11 ശരവ(ച?)ക്രൈഃ - ഘ., ശരവർഷൈഃ (?) . 12 നൈഷങ്ഗാനുദ്വഹൻ ശരാൻ - ഘ., ... ദുദ്ധഹന - ക. . 13 ഹന്തും - ഖ. . 14 മാ നർദീഃ (?) . 15 ദീപ്താംഗുരവഭീഷണമ് - ഘ. . 16 വായുഃ - ഖ. .

- - -- - - -- - -

758

യദ്യപി ത്വാദ്യ രക്ഷന്തി17 ദാനവാഃ സാന്ധകാ18 രണേ .
തഥാപി തേ ഹരിഷ്യാമി പ്രാണാനസുരപാംസന . . 18 . .
ഇത്യേവം നർദമാനസ്യ വിട്പതേർദാനവോ നദൻ19 .
സസർജ ബാണം മുക്ത്വാ(?) ച ജഗർജ ജലദോ യഥാ .. 1 9. .
ജ്വലമാനഃ സ തു ശരോ ഘൃതസിക്ത ഇവാനലഃ .
ഘർമാർകസദൃശോ20 ഭാസാ പ്രാധാവദ്21 വിട്പതിം പ്രതി .. 8.142.20 ..
നിഷ്പ്രഭോർകോഭവത്തത്ര തസ്യ ഭാസാ പതത്രിണഃ .
കാർതസ്വനനിനാദേന22 പതന്തി വിഹഗാഃ23 ക്ഷിതൗ ..21 . .
സോപി ഭാസായുതോ വാണഃ സംവർതക ഇവാനലഃ .
വിട്പതേഃ കംകണേ24 മഗ്നോ നിരയേ ദുഷ്കൃതീ യഥാ . .22 ..
തതസ്തമേവ നിഷ്കൃഷ്യ ദാനവപ്രഹിതം ശരമ് .
കാർതസ്വനായ ചിക്ഷേപ വിടപതിർവിനനാദ ച .. 23 . .
സ വിട്പതിവിനിർമുക്തഃ ശരോ ദാനവനാശകൃത് .
ദാനവസ്യ ശിരോ യന്തുർജഹാരേഷുപഥാൻ ദശ25 . .24. .
ഹതേ യന്തരി തസ്യാശ്വാശ്ചപലാഃ ശബലാഃ26 രണേ .
ഉദ്ഭ്രാന്താ രഥമാദായ ശ്യേനാ ഇവ യഥാമിഷമ് ..25. .
കാർതസ്വനരഥം യാത27 കിമാസത നിഗൃഹ്ണത .

ഇത്യേവം ദാനവേന്ദ്രാണാം ബഭൂവ നിനദോ മഹാൻ . .26 . .
വിസ്തീർണേ മന്ദരപ്രസ്ഥേ ഭ്രമൻ ഭാതി രഥോത്തമഃ .
സാദിത്യ ഇവ സപ്താശ്വോ മേരൗ രഥവരോ28 ഭ്രമൻ . .27..
അവപ്ലുത്യ29 തതസ്തസ്മാദ് ദ്രുതാശ്വാദ്30 രഥസത്തമാത്31.
കാർതസ്വനോ ധനുഷ്പാണിരഭിദുദ്രാവ വിട്പതിമ് .. 28. .
ബലയോസ്തു തതോ നാദഃ സാധുസാധ്വിതി സംബഭൗ .
കാർതസ്വനേ യോദ്ധു കാമേ ഭൂയോ വിട്പതിനാ സഹ .. 29..
- - -- - - -- - -
17 ഗച്ഛന്തി - ഘ. . 18 സാനുഗാ - ഘ. . 19 ദാനവോന്നദന - ഖ . 20 യമാർകസദൃശോ - ക., ക്രം - ഘ. . 21 പ്രധാവദ് - ക. ഖ. . 22 കാർതസ്വരനിനാദേന - ഘ. . 23 ഹ ഖഗാഃ - ഖ. . 24 കംഗണേ - ക ഖ. . 25,.. വാന്ദിശൻ - ഖ . 26 സബലാഃ - ക. . 27 ഗണാന്ദേവാൻ - ക. . 28 രഥാവരേ - ക. രവോ - ഖ. . 29 പ്രുത്യ - ക. . 30 ഹതാശ്വാദ് - വ. . 31 രഥസത്തമ - ക.,... സത്തമ - ഖ .
- - -- - - -- - -

സ വിട്പതിം32 വജ്രനിഭൈർബഹുഭിർനിശിതൈഃ ശരൈഃ .
ദാനവോവാകിരന്മേഘോ യഥാ ധാരോത്കരൈർഗിരിമ് . . 8.142.30 . .
സ കാർതസ്വനബാണൗഘൈർഘനൗഘൈരിവ33 സാഗരഃ .
വിട്പതിഃ പൂര്യമാണോപി വ്യഥാം നൈവ തദാഗമത് ..3 1 . .
ആകർണാത് കാർമുകം സോഥ വികൃഷ്യ ബലവാൻ ബലാത് .
ചിച്ഛേദ ദൈത്യേന്ദ്രശരാൻ ദ്വിധൈകൈകം ത്രിധാ തഥാ . .3 2 ..
താനിഷൂൻ ശാതയിത്വാ34 തു പത്രിഭിഃ പ്രാണഭോജനൈഃ .
കാർതസ്വനം സഹസ്രേണ ബിഭേദ ച നനാദ ച . .3 3 ..
പൃഷ്ഠതോ ദൃശ്യമാനാസ്യൈഃ ശരൈസ്തൈർദാനവോ ബഭൗ .
യഥാചലോ നാഗവരൈർവിവരാർധവിനിർഗതൈഃ35 .. .34..
അഥാസ്യ കാർമുകം ഖഡ്ഗം ശരാവാപഞ്ച36 പഞ്ചകമ37 .
ചിച്ഛേദ രുദ്രഃ സംക്രുദ്ധ38 സ്തം ച സോഭ്യർദയദ്ബലീ ..35..
അഥ ബാണമിന്ദ്രകുലിശേന സമം കുപിതം ശ്വസന്തമിവ നാഗപതിമ് .
വിസസർജ വിട്പതിരുദാരബലോദിതിനന്ദനാർദനമജിഹ്മഗതിമ് ..36..

ശരരാട് സ രുദ്രവരസംപ്രഹിതഃ സമരാങ്ഗണേ39 വിസൃതധൂമലവഃ40 .
അസുരാനനം യുധി ജഹാര ബലാത് കമലം യഥാ മുനിരുദാരമതിഃ41 ..37..
അഥ ദൈവതൈ42ര്മുനിവരൈശ്ച കൃതഃ പ്രമഥൈശ്ച ഭീമനിനദൈർനിനദഃ43 .
തദരേർമുഖം ഹൃതമുദീക്ഷ്യ44 തദാ വധവാമുഖാഗ്നിദമനേന രണേ ..38..
സ തു വിട്പതിഃ പ്രമഥസൈന്യപനിസ്ത്വഭിസൃത്യ ഭൂതപതിനാ സുചിരമ് .
അഭിപൂജിതഃ സമരകർമപടുസ്ത്രിദശാരിസിംഹദമനോ45 ദമനഃ ..39..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഗണയുദ്ധേ ദ്വിചത്വാരിംശദുത്തരശതതമോധ്യായഃ46
- - -- - - -- - -
32 വിട്പതിം സ - ഖ. . 33 ര്ഘനോഘൈരിവ - ക. . 34 സാതയിത്വാ - ക., ഛേദയിത്വാ - ഖ. . 35 വിനിഃസൃതൈഃ - ഖ. 36 ശ□□□ശ്ചാപം ച - ക. . 37 പഞ്ചധാ - ഘ. . 38 വിട്പതിസ്തസ്യ - ഘ. . 39 സമരാനലോ - ക. സമവാലന - ഘ. . 40 നിശിതധൂമ ഇവ - ഘ. . 41 മനി - ക., മണിരുദാരമതിഃ - ഘ. . 42 ദേവതൈ - ക 43. ര്നദഃ - ക., ശ്ച നദഃ - ഖ. . 44 ഹൃഷിതമുദീക്ഷ്യ - ഖ . 45 സംഹദമനോ - ക., ദഹനോ - ഖ 46 191 - ഖ. .
- - -- - - -- - -

760

760

സനത്കുമാര ഉവാച
കാർതസ്വനമരിം ഹത്വാ കാർതസ്വരമഹേഷുണാ1 .
ദദാഹ വിട്പതിർദൈത്യാനനലഃ ശലഭാനിവ2 . .1 . .
സ വ്യായത3 ധനുർദേവശ്ചാരുകാഞ്ചനകുണ്ഡലഃ .
ജഗർജേഷൂ4ന്ദാനവേഷു സൃജൻ5 സൂര്യഃ കരാനിവ6 . . 2 . .
തേ കാഞ്ചനമയൈഃ പുഖൈഗരുഡാങ്ഗരുഹച്ഛദൈഃ .
ദൈവസൃഷ്ടാ7 ഇവാനർഥാ ദാനവേഷ്വപതഞ്ഛരാഃ8 . . 3 ..
ഛിന്നാനനാ9 ശ്ഛിന്നകരാശ്ഛിന്നപാദോദരോരവഃ .
ദാനവാഃ ശതശഃ പേതുഃ ക്ഷിതൗ ക്ഷിതിധരാ യഥാ10 . .4..
പൃഷ്ഠേഷ്വഭിഹതാഃ കേചിത് കേചിത് പാർശ്വേഷു ദാരിതാഃ .
നയനേഷ്വപരേ വിദ്ധാ ഭ്രമന്ത്യന്ധാ ഇവാപരേ11 ..5 . .

മൃഗാനിവ ച ശാർദൂലോ ഗരുഡഃ പന്നഗാനിവ .
കൃതഘ്നഃ സുകൃതാനീവ തമാംസീവ ദിവാകരഃ ..6 . .
തഥാ12 താനസുരാന്ദേവോ വിട്പതിഃ പാവകാർദനഃ .
അനാശയത തീക്ഷ്ണാഗ്രൈഃ ശരൈർവജ്രാനലാനനൈഃ ..7 . .
വിരഥാഃ പാതിതഗജാഃ ശരാതുരതുരങ്ഗമാഃ .
ധാവന്തേ ദാനവാസ്ത്രസ്താ വിട്പതേഃ ശരവേജിതാഃ . .8 ..
അഥ ദൃഷ്ട്വാസുരബലം മുക്തശസ്ത്രയശോമ്ബരമ് .
ഭഗ്നം വിട്പതിനാ യുദ്ധേ ഗജേനേവ യഥാ വനമ് . .9. .
യേ യേ ബലോത്കടാസ്തത്ര പ്രഖ്യാതാശ്ച സുരേതരാഃ13 .
അഭിദ്രുതാ14 വിട്പതിനാ സിംഹേനേവേതരേ മൃഗാഃ15 .. 8.143.10 ..
പ്രഹ്രാദശ്ചാനുഹ്രാദശ്ച സംഹ്രാദഃ ശിനിബാഷ്കലൗ16 .
ജമ്ഭോ വിരോചനോ ബാണോ ബലിശ്ചൈവ സ17 ദാനവഃ ..1 1 . .
- - -- - - -- - -

1 കാർതസ്വനമഹേഷുണാ - ക. . 2. ന്ശലഭാനിവ പാവകഃ - ഘ. . 3 സോ - ക. ഖ., സോപ്യനിന്ദ്യ - ഘ. . 4 സസർജേഷ്ഠം (ഷൂ?) - ഘ. . 5 വ്രജൻ - ഘ . 6 സൂര്യകരാനിവ - ക ഖ. . 7 ദേവസൃഷ്ടാ - ക. . 8 ദാനവേഷു പതൻസുരാഃ - ഘ. . 9 ഭിന്നാനനാ - ക. . 10 ഇവ (?) . 11 ന്യപതന്ദാനവാ രണേ - ക., ഭ്രമന്ത്യർധാ ഇവാഹവേ - ഘ. . 12 അഥ - ഖ. . 13?.. ശ്ചാസുരോത്തമാഃ - ഘ. . 14 തേ വിദ്രുതാ - ഘ. . 15 സിംഹനേവ യഥാ മൃഗഃ (?), ശ്ചൈവ (?) . . 16 സംഹ്രാദശിനിഭാസ്കരാഃ - ഖ. .... ശിനിബാഷ്കലാഃ - ഘ. . 17 ചഃ - ഖ. .

- - -- - - -- - -

അജകോ18 നമുചിർവ്യംസഃ ഇല്വകോ വില്വകസ്തഥാ19 .
വിപ്രചിത്തിസ്തുഹുണ്ഡശ്ച ഹുണ്ഡോ വക്രശ്ച ദാനവഃ .. 12 . .
മയസ്താരസ്താരകാക്ഷോ20 വിദ്യുന്മാലീ പ്രഭഞ്ജനഃ .
അരിഷ്ടശ്ചൈവ21 രിഷ്ടശ്ച അഞ്ജനോ22 രുശഭഃ23 കുഭഃ ..1 3 . .
കാലശ്ച കാലനേമിശ്ച കാലകാവദനസ്തഥാ24 .
സംപാതിരില്വലശ്ചാപി ബലോ25 നരക ഏവ ച . . 14' .
മധുകൈടഭയോഃ പുത്രൗ ധുന്ധുർമൂകശ്ച ദാനവഃ .

ഹസ്തിർവിപാക പാകശ്ച വികർണഃ ശമ്ഭുരേവ ച . . 15 . .
ഉദ്യതൈർബഹുഭിഃ ശസ്ത്രൈരുൽകാപാതസമപ്രഭൈഃ .
വിട്പതിം ദുദ്രുവുഃ ക്രുദ്ധാഃ സിംഹാ ഇവ വിനേദുഷഃ . . 16 . .
തേ തം ശൂലോപലൈ26 ര്ഹുണ്ഡൈഃ സായകൈശ്ചാശനിസ്വനൈഃ27 .
നിജഘ്നുർഭീമനിനദാഃ പയോദാ ഇവ പർവതമ് ... 17. .
തോയവൃഷ്ടിം യഥാ മേഘാ വിസൃജന്ത്യനിലേരിതാഃ28 .
സസൃജുർദാനവാ29 ദേവേ30 ശരവൃഷ്ടിം31 തഥൈവ തേ32 . . 18 . .
താം ശസ്ത്രവൃഷ്ടിമാമിത്രീമമിത്രഗണമർദനഃ .
അച്ഛിനദ്വിട്പതിസ്തൂർണ സംപ്രീതിം കലഹോ യഥാ . . 1 9. .
തതസ്തേ ദനുദൈതേയാ വിയത്സ്ഥാ33 വിടപതിം പ്രതി .
നർദമാനാ34 ഇവാമ്ഭോദാ ഗിരിവർഷം35 സൃജന്ത്യുത . .8.143.2 0 . .
അന്യേ ച മന്ദരാഗ്രസ്ഥാ മന്ദാരസ്രഗിവാസ്ഥിതാഃ36 .
മുമുചുഃ സാലസരലാൻ37 ദേവദാ[illegible]ശ്ച വിട്പതൗ . .2 1 ..
സോമ്ബരസ്ഥൈഃക്ഷിതിസ്ഥൈശ്ച ദാനവൈർദഢമർദിതഃ38 .
വിട്പതിർവിമുഖോ ജജ്ഞേ തോയസിക്ത ഇവാനലഃ . . 22 . .
വിട്പതിം വിമുഖം ദൃഷ്ടവാ ദാനവൈഃ പർവതൈശ്ചിതമ്39 .
നമർഷേയു40 ഭീമബലാഃ പ്രഖ്യാതാ യേ ഗണേശ്വരാഃ . .2 3 . .

- - -- - - -- - -

18 അർജകോ - ഖ. . 19 പില്വകതഥാ - ഖ . 20 യമസ്താരസ്താരകാക്ഷോ - ഖ. . 21 ശ്ച വരിഷ്ഠശ്ച - ക. . 22 കുംജരോ - ഘ . 23 ഔശനഃ - ഖ. . 24... നന്ദനസ്തഥാ - ഘ. . 25 ബലീ - ക. . 26 ശൂലോപലഹലൈ - ഖ ശൂലോപലഗണൈ - ഘ. . 27 പാശനിസ്വനൈഃ - ഘ. . 28. ലോജ്ഝിതാഃ - ക., ലേങ്ഖിതാഃ (?) . 29 വിസൃജുർദാനവാ - ക.. 30 ദേവോ - ക . 31 ശരവർഷം - ഘ. . 32 ച - ഖ. . 33 രണസ്ഥാ - ഘ . 34 നദമാനാ - ഘ. . 35 അഗ്നിവർഷം - ഘ. . 36 മന്ദരസ്രഗിവാസ്ഥിതാഃ - ക. ഥ. . 37 കാലസരലാൻ? - ഖ. . 38 ര്ഭൃശമർദിനഃ ഘ. . 39,. ശ്ചിരമ് - ഖ. . 40 മമർഷു (?) .

- - -- - - -- - -

762

സോമനന്ദീ ച നന്ദീ ച നന്ദിഷേണശ്ച പാർഷദഃ .

പ്രഭാമയോ വീരഭദ്രഃ സൂര്യാപ്യായന41 ഏവ ച . .24..
പഞ്ചാക്ഷഃ കോപപാലശ്ച42 ത്രിനേത്രഃ പിങ്ഗലേക്ഷണഃ .
രാക്ഷസഃ പിങ്ഗലശ്ചൈവ ശ്മശാനനിനലയോന്നദഃ43 .. 25..
ഘണ്ടാകർണഃ ശംകുകർണഃ സ ച കുണ്ഡോദരോ ബലീ .
ഐരാവതമുഖശ്ചൈവ അന്നപാലഃ കപാലധൃക് .
പ്രലമ്ബപീവരകരഃ സ്വയമേവ വിനായകഃ .. 26. .
ഏതേ ചാന്യേ ച ഗണപാഃ ശതശഃ ശബ്ദിതാ ഗണൈഃ44 .
വിവിശുർദാനവാന്ദഗ്ധും ദ്രുമാഞ്ഛുഷ്കാനിവാനലാഃ .. 27..
തേ വിട്പതിം സംപരിവാര്യ45 സർവേ ഗജേന്ദ്രപോതാ ഇവ ഗർജമാനാഃ .
ത്രിശൂലചക്രേഷുഭുശുണ്ഡിഹസ്താ ഗണേശ്വരാ യുദ്ധധിയഃ പ്രതീയുഃ46 ..28..
തേഷാം ച തേഷാം ച തതോ ബഭൂവ സംസക്തയുദ്ധം47 സമരോദ്ധതാനാമ് .
മദോദ്ധതാനാം സഹവാസിതാനാം മഹാഗജാനാമിവ കാനനേഷു ..29..
തം48 ദാനവാനാം സഗണേശ്വരാണാം മുഖ്യാഹവം വീക്ഷ്യ ദിവൗകസാസ്തേ .
ചേരുർനഭോ ദിവ്യവിമാനയാനൈഃ സസിംഹനാദാഃ സതലാഭിഘാതാഃ ..8.143.3 0..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഗണയുദ്ധേ ത്രിചത്വാരിംശദുത്തരശതതമോധ്യായഃ49

144

സനത്കുമാര ഉവാച
തേതിസംരമ്ഭസംയുക്താ1 ദർപിതാഃ പ്രമഥാസുരാഃ .
സംസക്തയുദ്ധം യുയുധുഃ പരസ്പരകൃതാഗസഃ . . 1 . .
ശക്ത്യുല്ലാലിതഹസ്തേന2 കുമാരേണാവനിഞ്ജയഃ .
കാലനേമിഃ കാലകല്പോ വിശാഖം സമയോധയത് . .2 ..
- - -- - - -- - -
41 സോമാപ്യായന - ഖ . 42 കോപപാലശ്ച - ഘ. . 43 നദൻ - ഘ., നയഃ - ഖ. . 44. ലാ(ണാഃ) - ഘ.. 45 സംപ്രതിവാര്യ - ക. . 46 പ്രതസ്ഥുഃ - ഖ . 47 സംയുക്തയുദ്ധം - ഖ. . 48 തദ് - ക. . 49 144 - ഘ.. 192 - ഖ .
1 സംരക്തസംയുനാ? - ക. . 2 -ശക്ത്യുല്ലോലിതഹസ്തേന - രവ്ര .
- - -- - - -- - -

763
യശ്ചാദിത്യരഥാച്ചക്രം ജഹാര ബലദർപിതഃ .

സ വിപ്രചിത്തിഃ ശാഖേന സംസക്തോ3 യുദ്ധലാലസഃ . 3 ..
നൈഗമേഷോ ഹയഗ്രീവം സുഗ്രീവം ദാനവാധിപമ് .
യോധയാമാസ സോഗ്നേയോ മധും മധുനിഹാ യഥാ . .4. .
പ്രായുധ്യൻ4 നന്ദിനാ ജമ്ഭസ്തുഹുണ്ഡഃ സോമനന്ദിനാ .
ഹുണ്ഡോ വിനായകം ശൂരമയോധയത ദാനവഃ ..5..
മഹാകായസ്തു5 കാലേന ഘനേന നമുചിസ്സഹ .
പിങ്ഗലാഭ്യാം ഗണേശാഭ്യാമില്വകഃ പില്വകസ്സ ച ..6 . .
ശംകുകർണേന ഹ്രാദസ്തു6 ഹ്യനുഹ്രാദേന വിട്പതിഃ .
ആദിത്യാപ്യായനോ രുദ്രഃ സംഹ്രാദേന സമാഗതഃ ..7. .
കുണ്ഡോദരശ്ച യക്ഷേന്ദ്രോ ഘണ്ടാകർണശ്വ പാർഷദഃ .
ബലേല്വലാഭ്യാം സംസക്തൗ സിംഹാഭ്യാമിവ കുഞ്ജരൗ . .8. .
പഞ്ചാക്ഷേണ ബലിസ്സാർധം രുദ്രേണാദിത്യവർചസാ .
ബലേർജനയിതാ സക്തോ വീരഭദ്രേണ ദാനവഃ ..9 ..
സുമുഖേന മയസ്സാർധ താരോ ദുർമുഖമാസരത്7 .
മയൂരോ വജ്രരോമാണം കുക്കുടോ മുരമാഗമത് ..8.144.1 0 . .
ശേഷാ ഹ്യപി ഗണാധ്യക്ഷാഃ ശേഷൈർദൈത്യൈസ്സമാഗതാഃ .
പരസ്പരേണ സംസക്താ ഗജാഃ സിംഹൈരിവാഹവേ .. 11 . .
ദഹ്യതാമിവ വേണൂനാം വിജനേ കൃഷ്ണവർത്മനാ .
അഭൂത്8 തടതടാശബ്ദഃ ശസ്ത്രാണാം വിനിപാത്യതാമ് . .1 2 ..
മാ ദ്രവീർദ്രവ തിഷ്ഠേതി പശ്യ പശ്യേതിവാദിനഃ .
അന്യോന്യമഭിജഘ്നുസ്തേ സംസക്താ ഗണദാനവാഃ . . 13 . .
വപാമേദോഭിദിഗ്ധാങ്ഗാശ്ഛിന്നാനനകരോരവഃ .
ദാനവാഃ പ്രമഥാശ്ചൈവ ഹ്യധാവൻ ശസ്ത്രമക്ഷിതാഃ .. 14. .

- - -- - - - -- - -

3 സംയുക്തോ - ഖ . 4 പ്രയുദ്ധോ - ക. ഖ, പ്രയുധ്യൻ (?) . 5 മഹാകാലസ്തു - ക. . 6 സഹ്രാദഃ - ക- . 7.., മാസദത് - ക. . 8 ബഭൗ - ക. ഖ. . 9 ചടചടാശബ്ദഃ (?) .

- - -- - - - -- - -

ആനനൈരുരുഭിഃ10 പാദൈഃ കരദന്തേക്ഷണൈരപി .

ഹാരൈർവികീർണൈഃ കേയൂരൈഃ സ്രഗമ്ബരവിഭൂഷണൈഃ . . 1 5...
ഗജേന്ദ്രാസ്തപരിസ്തോമൈഃ12 കമ്ബലൈരായുധൈരപി .
രരാജ സ രണോദ്ദേശോ നഭസ്താരാഗ്രഹൈരിവ . . 16 . .
നഖദന്താഗ്രജനിതൈ13ശ്ഛിദ്രൈഃ ക്ഷതജബിന്ദുഭിഃ .
രക്തചന്ദനദിഗ്ധാങ്ഗീ ഭൂമിഃ സ്ത്രീരിവ നിർബഭൗ . . 17. .
വിനായകസ്യ സ ശരം തുഹുണ്ഡഃ സൂര്യതേജസമ് .
പ്രേഷയിത്വാ ജഹാസോച്ചൈഃ കോപം തസ്യ വിവർദ്ധയൻ . . 18. .
തസ്യാപി ഹസതോ14 വക്ത്രം ബൃഹത്കുണ്ഡലമണ്ഡിതമ് .
അസിനാ തീക്ഷ്ണധാരേണ ചിച്ഛേദ സ വിനായകഃ . . 1 9. .
തുഹുണ്ഡം നിഹതം ദൃഷ്ട്വാ ഹുണ്ഡോ ഭ്രാതൃവധാതുരഃ .
ശക്തിം ചിക്ഷേപ നാഗാസ്യേ15 ശക്രോശനിമിവാചലേ .. 8.144.20 . .
വിനായകസ്യ16 സാ ശക്തിർമണൗ മണിശതാചിതാ17 .
പതിതാസ്യക് പപൗ ക്രോഡാജ്18 ജ്വലദഗ്നിശിഖോപമാ19 ..21 ..
വിനായകസ്യ സാ ക്രോഡേ ലഗ്നാ ശക്തിവിനിർബഭൗ .
ഇന്ദ്രനീലം മണിം പ്രാപ്യ രേഖാ20 ചാമീകരീ യഥാ . . 22 ..
സ ഹുണ്ഡശക്തിം കരപുഷ്കരേണ നികൃഷ്യ ദേവോ രവിരസ്മികല്പാമ് .
തയൈവ ഹുണ്ഡം സഹസാ ജഘാന തസ്യാനുജഃ ക്രൗഞ്ചമിവാവനീധ്രമ് .. 23 . .
പ്രമാപിതൗ21 വീക്ഷ്യ തുഹുണ്ഡഹുണ്ഡൗ വിനായകേനാരിവിനായകേന .
ബലം സമസ്തം ഗണനായകാനാമുന്മത്തഗഃങ്ഗാപ്രതിമം22 ബഭൂവ . . 24. .
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഗണയുദ്ധേ ചതുശ്ചത്വാരിംശദുത്തരശതതമോധ്യായഃ

- - -- - - -- - -

10... ര്ജാനുഭിഃ - ഖ. . 11 ര്വിശീർണൈഃ - ഖ. . 12 ഗജേന്ദ്രാസ്ത്രപരിസ്തോമൈഃ - ഖ . 13 പതിതൈ (?) - ഖ. . 14 തസ്യാവഹസതോ (?) . 15 നാഗസ്യ - ക ഖ. . 16 വിനായകായ - ക ഖ. . 17 മണിചിതാഗതാ - ക. . 18 കൂജൻ - ഖ . 19 ശിഖാ യഥാ - ഖ . 20 ലേഖാ - ക . 21 പ്രമാഥിതൗ - ഖ. . 22 പ്രമത്തഗങ്ഗാപ്രതിമം - ഖ .

- - -- - - -- - -

765

സനത്കുമാര ഉവാച

വിനായകേന ഹുണ്ഡേ ച തുഹുണ്ഡേ ച പ്രമാപിതേ1 .

ഗണേശ്വരാസുരാണാം തദ്യുദ്ധം2 സംകുലമാബഭൗ . . 1 ..

തേ നദിത്വാ യഥാ മേഘാ ജലമത്താ ജലാഗമേ .

സംസാധയന്തേ3 യുധ്യന്ത4സ്ത്വരയൈവ പരസ്പരമ് . . 2 . .

അസൃക്സ്രവൈസ്സുരക്താങ്ഗാസ്സന്ദഷ്ടദശനച്ഛദാഃ .

അന്യോന്യമഭിസംജഘ്നുഃ ശൂലശക്ത്യൃഷ്ടിപട്ടിശൈഃ ..3 . .

ശക്തീനാം ക്ഷിപ്യമാണാനാമസീനാഞ്ച നിപാത്യതാമ് .

ശ്രാവ്യതാം നാമധേയാനാം ധനുഷാം കൂജതാമപി . .4. .

ശ്രോത്രായാസകരാഞ്ഛബ്ദാൻ നിശമ്യ ബലിനാം വരഃ .

ജമ്ഭോ ഭ്രാതൃവധാമർഷീ പ്രവിഷ്ടഃ പ്രാമഥം ബലമ് . .5.

വ്യാഘ്രപൂർവം ത്രിശൂലേന6 ജമ്ഭോ ഭിത്ത്വാ ഗണേശ്വരമ് .

നനർദ മഹിഷം ഹത്ത്വാ വനേ വനപതിര്യഥാ . .6 . .

നർദമാനസ്യ തസ്യാഥ പ്രഥമോ മഗപൂർവകഃ8 .

ശിരോഭിഹത്യ ശക്ത്യാ തു ശേഷാന്ദൈത്യാൻ പ്രദുദ്രുവേ . .7

ഗണപാപി തതഃ ഖ്യാതാഃ ഖ്യാതവീര്യയശഃശ്രുതാഃ .

പ്രതീയുരസുരാൻ യുദ്ധേ ശരഭാഃ കുഞ്ജരാനിവ . .8. .

തതോസുരഗണേശാനാം സന്നിപാതോഭവന്മഹാൻ .

സംഘട്ട ഇവ വജ്രാണാം സഹ കാഞ്ചനപർവതൈഃ . .9 .

വിരോചനശ്ചാന്ധകശ്ച വവർഷതുരമർഷണൗ .

ശരവൃഷ്ടീസ്സുസംരബ്ധൗ ജലവൃഷ്ടീരിവാമ്ബുദൗ . . 8.145.10 . .

സ്വയംപ്രഭേണ തൗ ദൈത്യൗ ശരവർഷവിസർജനൗ .

വിമുഖൗ സംയുഗമുഖേ കൃതൗ ശരവരാർദിതൗ9 . . 11 . .

സ്വയംപ്രഭോ ദാനവസൈന്യസാഗരം10 ശരൈരനേകൈർധനുയന്ത്രനിഃസൃതൈഃ .

സശോഷയദ് ദീപ്തമരീചിമണ്ഡലോ യഥാ വിവസ്വാൻ ജഗതഃ ക്ഷയേർണവമ് . . 12 .

.

- - -- - - - -- - -

1 നിപാതിതേ - ഖ . 2 തു യുദ്ധ - ഖ . 3 സംസാധയന്തോ (?) . 4 യുധ്യന്തോ (?) . 5?? മിവ - ക ഖ. . 6 വ്യാഘ്രപൂർണസഹസ്രേണ - ഘ. . 7 സഗണോ - ഘ . 8 മൃതപൂർവകഃ - ക, . 9 വർഷവരാർദിതൗ - ഖ. . 10 സാഗരൗ - ക . 13 സംശോഷയൻ - ക .

- - -- - - - -- - -

തതോന്ധകോ ദാനവലോകസാരഥിഃ സ്വസാരഥിം12 പ്രാഹ വിവൃത്തലോചനഃ13 .
ശുക്രം14 പ്രതി പ്രാപയ സാരഥേ മാം സ15 നഃ സദാ ഹുഃഖഹരോ ഗുരുശ്ച16 .. 13 ..
സ തം രഥം ദാനവയൂഥപാസ്ഥിതം തഥേതി ച പ്രോച്യ സദശ്വസംയുതമ് .
സം17 പ്രാപയാമാസ പയോദനിസ്വനം സ യത്ര ശുക്രോ ഗ്രഹസത്തമോ ദ്വിജ . .14..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഗണയുദ്ധേ പഞ്ചചത്വാരിംശദുത്തരശതതമോധ്യായഃ18

സനത്കുമാര ഉവാച
അപസൃത്യ തതോ യുദ്ധാദന്ധകോസുരസത്തമഃ .
ശുക്രാന്തികമുപാഗമ്യ ഇദമാഹ നതാനനഃ . . 1 . .
ഭഗ□□സ്ത്വാം സമാശ്രിത്യ വയം ദേവാൻ സഹാനുഗാൻ .
ഗണയാമസ്തൃണൈസ്തുല്യാൻ സദാ സത്യം ബ്രവീമ്യഹമ് . . 2 . .
കുഞ്ജരാ ഇവ സിംഹാനാം ഗരുഡാനാമിവാഹയഃ .
അസ്മാകം ബിഭ്യതി സദാ ദേവാ യുഷ്മത്പ്രസാദതഃ . . 3 . .
ദുർഗം ദേവഗണവ്യൂഹം ഭവതാ പ്രതിപാലിതാഃ .
വിവിശുർനിർഭയാ ദൈത്യാ ഹ്രദമുഷ്ണാർദിതാ1 ഇവ . .4. .
വയം ത്വച്ഛരണാ ഭൂത്വാ പാഷാണാ ഇവ നിശ്ചലാഃ2 .
സ്ഥിത്വാ വധാമ3 നിഃശംകാ4 ബ്രാഹ്മണേന്ദ്രേന്ദ്രമാഹവേ . . 5. .
ആപദ്ഭാവേന ച വയം പാദൗ തവ സുഖപ്രദൗ .
സദാരാഃ സസുതാശ്ചൈവ ശുശ്രൂഷാമോ5 ദിവാനിശമ് . . 6. .
അഭിരക്ഷസ്വ സതതം സ നസ്ത്വച്ഛരണാഗതാൻ6 .
ഭയേഷു സതതം ദേവാൻ നാരായണ ഇവാപരഃ . .7. .
പശ്യ ഹുണ്ഡം തുഹുണ്ഡം ച കുജമ്ഭം ജമ്ഭമേവ ച .
പാകം കാർതസ്വനം ചൈവ വിപാകം ച മഹാസുരമ് . .8. .

- - -- - - -- - -

12 സസാരഥിം - ഖ . 13 സുമന്ദലോചനഃ - ഖ. . 14 ശുക്ലം - ഖ . 15 സോ - ക. ഖ., സോയം (?) . 16 ഗുരുശ്ച നഃ (?) . 17 തം - ക . 18 194 - ഖ .

1 ഹ്രദന്തൃഷ്ണാർദിതാ - ഖ. . 2 നിർഭയാഃ - ഖ. . 3 ബാധാമ - ക., ചരാമ - ഘ. . 4 നിഃസംസ്ത്രാ - ക. . 5 ശുശ്രൂഷാമ - ക. ഖ. . 6 .. സ്ത്വം ശരണാഗതാൻ - ഘ. .

- - -- - - -- - -

തം ചേന്ദ്രദമനം ശൂരം ശൂരാമരനിപാതനമ് .
പ്രമഥൈർഭീമവിക്രാന്തൈഃ ക്രാന്തമൃത്യുവ്യഥാദിഭിഃ7 ..9..
സൂദിതാൻപതിതാനേതാൻ ഹരിണൈരിവ ചന്ദനാൻ8 .
യാ പീത്വാ കണധൂമം വൈ സഹസ്രം ശരദാം പുരാ9 .
വിദ്യാ ഹരാദ്വരാ10 പ്രാപ്താ തസ്യാഃ കാലോയമാഗതഃ ..8.146.1 0..
അഥ വിദ്യാഫലം തത്തേ ജീവയാനസ്യ11 ദാനവാൻ12 .
പശ്യന്തു പ്രമഥാഃ സർവേ ലോകാശ്ചോത്ഫുല്ലലോചനാഃ ..11..
ത്വയാ സഞ്ജീവിതാൻ ദൃഷ്ട്വാ ദാനവാ ദാനവാൻ യുധി13 .
സർവേ മൃത്യുഭയം14 ഹിത്വാ15 യോത്സ്യന്തേ16 പ്രമഥൈഃ സഹ ..12 ..
- - - -- -- -- - -- - .
വിദ്യാ കില ത്വയാ സാ വൈ ദാനവാനാം ഹിതാർഥിനാ17 ..13..
ആരാധ്യ ദേവം സംപ്രാപ്താ താം ദർശയ18 നമസ്തവ .
ഇത്യന്ധകവചഃ ശ്രുത്വാ സ്ഥിരധീർഭാർഗവോ മുനിഃ ..14..
ഈഷത്സ്മിതം തദാ കൃത്വാ ദാനവാധിപമബ്രവീത് .
ദാനവാധിപ തത്സത്യം യത്ത്വയാ പ്രേരിതം വചഃ ..15..
വിദ്യോപാർജനമേതദ്ധി ദാനവാനാം മയാ കൃതമ് .
പീത്വാ വർഷസഹസ്ര വൈ കണധൂമം സുദുസ്സഹമ് ..16..
ഏഷാ പ്രാപ്താ മയാ വിദ്യാ ബാന്ധവാനാം സുഖാവഹാ .
ഏതയാ വിദ്യയാ സോഹമേതാൻ ദൈത്യാൻ പരൈർഹതാൻ19 ..17..
ഉത്ഥാപയിഷ്യേ സസ്യാനി മ്ലാനാന്യമ്ബുധരോ യഥാ .
നിർവ്രണാന്നീരുജാൻ20 സ്വസ്ഥാൻ സുപ്ത്വേവ പുനരുത്ഥിതാൻ ..18. .
അസ്മിൻ മുഹൂർതേ ദ്രഷ്ടാസി21 ദാനവാന്ദാനവാധിപ .
ഉത്ഥിതാന്ദാനവാൻ ദൃഷ്ട്വാ ഹതാൻ യുദ്ധേ ഗണേശ്വരൈഃ ..19..
- - -- - - -- - -

7 മൂർധ്യാഹ്യുപാധിഭിഃ - ഘ . 8 ചന്ദനമ് - ക. ഖ. . 9 കാലധൂമം സുദുഃസഹം - ഘ . 10 വിദ്യാരധീത്വ (ത്യേ) യാ - ഘ. . 11 തസ്യ - ക. . 12 ദാനവാൻ - ഘ. . 13 ദാനവാധിപ - ഘ. . 14 രാജ്യം - ഘ., കഷ്ടം മഹാഭയം (?) - ക. ഖ . 14 കൃത്വാ - ഘ. . 16 മുച്യംത - ഘ., യുധ്യന്തേ (?) . 17 ഹിതാർഥിനീ - ക . 18 തദ്ദർശയ - ഖ. . 19 സുരൈർദത്താൻ - ഖ .

20. .ന്നിരുജമ് - ക. . 21 അസ്മിൻ യുദ്ധേ ഹതേ ദ്രഷ്ടാ - ഘ. .

- - -- - - - -- - -

വിസ്മയാച്ച ഭയാച്ചൈവ ദ്രവിഷ്യന്തി ഗണേശ്വരാഃ .
ഇത്യേവമുക്ത്വാ സ തദാ ഭാർഗവോ ദാനവേശ്വരമ് ..8.146.20..
ഏകൈകം ദൈത്യമുദ്ദിശ്യ വിദ്യാമാവർതയത് കവിഃ .
ആവർതമാനയാ തത്ര വിദ്യയാ ബ്രാഹ്മണേന ഹ ..21 ..
ഉത്തസ്ഥുർദാനവാഃ സുപ്താഃ ശയനാദിവ നിദ്രയാ .
വേദാർഥാ ഇവ ചാഭ്യസ്താഃ സമയേനേവ ചാമ്ബുദാഃ . .22 ..
കാലേന പ്രലയം22 പ്രാപ്തൗ23 യഥാ വാ ധൂമകേതവഃ .
തഥാ ശുക്രേണ തേ ദൈത്യാഃ പ്രമഥൈഃ സന്നിഷൂദിതാഃ ..23..
ഉത്ഥാപ്യമാനാ വിബഭുര്യഥാ സ്വസ്ഥാഃ പുരാതനാഃ .
ശുക്രേണോജ്ജീവിതാൻ ദൃഷ്ടവാ ദാനവാൻ താൻ ഗണേശ്വരാഃ ..24..
ആശ്ചര്യമേതദ്ദേവേശാ ഇതി തേന്യോന്യമബ്രുവൻ .
ഉജ്ജീവി□□□സ്തു താന്ദൃഷ്ട്വാ തുഹുണ്ഡാദ്യാൻ മഹാസുരാൻ .
വിനേദുഃ പൂർവദേവാസ്തേ ജലമത്താ ഇവാമ്ബുദാഃ ..25..
താനുത്ഥിതാന്വീക്ഷ്യ സഹസ്രശോന്യേ കുഠാരവജ്രാശനിശൂലഹസ്താഃ .
പ്രദുദ്രുവുഃ ശങ്കരകിങ്കരാണാം ബലം സമുദ്ധൂതമഹാർണവാഭമ്24..26. .
സമാഗമസ്തത്ര പുനർബഭൂവ ഗണാസുരാണാമതിഭീമനാദഃ25 .
യുഗാത്യയേ മാരുതവേജിതാനാം യഥാ സമുദ്യോഗ ഇവാർണവാനാമ് ..27..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഗണയുദ്ധേ ദൈത്യോജ്ജീവനേ ഷട്ചത്വാരിംശദുത്തരശതതമോധ്യായഃ26

സനത്കുമാര ഉവാച
ഉത്ഥാപിതേഷു ദൈത്യേഷു ഭാർഗവേണോഗ്രകർമണാ .
നേദുർദേവാഃ സഗന്ധർവാ ദാനവാശ്ച സഹാന്ധകാഃ1 . . 1 . .
തതഃ ശംഖരവോന്മിശ്രാ മാഡുകാനകനിസ്വനാഃ2 .
ബഭൂവുഃ സിംഹനാദാശ്ച രഥ3 ഹസ്തിരവൈസ്സഹ . . 2 . .

- - -- - - - -- - -

22 പ്രലയേ - ക. . 23 പ്രാപ്തേ - ഖ. . 24 മഹാർണവാഭാഃ (?) . 25 ഭീമരൂപഃ - ഖ. . 26 195 - ഖ. .
1 മഹോരഗാഃ - ഘ. . 2 മണ്ഡൂകാനകനിസ്വനാഃ - ഖ. . 3 യൂഥ - ഘ. .
- - -- - - -- - -

769
ഹുണ്ഡസ്തുഹുണ്ഡോ ജമ്ഭശ്ച കുജമ്ഭശ്ച മഹാസുരഃ .
ശൈലശൂലശിലാഘാതൈര്യുയുധുർദേവതാരയഃ . .3 . .
പാകേന്ദ്രദമനൗ തൗ ച സ ച കാർതസ്വനോ ബലിഃ .
മമർദുഃ4 പ്രമഥാനീകം വൈരം പ്രതിചികീർഷയാ . .4 . .
തേഷാം വേഗം സന്നിവാര്യ പ്രമഥാ അപി ദർപിതാഃ .
ശിലാതരുകരാഃ സർവേ ദാനവാനഭിദുദ്രുവുഃ . . 5 . .
ഗണേശ്വരാഃ സുരാണാം തു5 തസ്മിന്യുദ്ധേതി ഭൈരവേ .
ശ്രൂയന്തേ ധനുഷാം ശബ്ദാ രഥശബ്ദാശ്ച ഭൈരവാഃ . .6 . .
പ്രമഥാനാം ജയേ സക്താ6 ദാനവാനാം തഥാപരേ .
ചക്രുഃ കോലാഹലം ഘോരം പക്ഷവാദാംസ്തഥാമ്ബരേ ..7. .
ഗർജതാം ധാവതാം ചൈവ ബലാനാം സമഭൂത് സ്വനഃ .
ഗർജതാം ധാവതാം ചൈവ സമുദ്രാണാമിവാത്യയേ . .8 . .
യുദ്ധാതിശയമത്താശ്ച സിദ്ധഗന്ധർവചാരണാഃ .
നേദുശ്ചൈവോത്സസർജുശ്ച നാനാകുസുമസഞ്ചയാൻ . . 9. .
നാനാവിധാനി പുഷ്പാണി പതമാനാനി രേജിരേ .
സിദ്ധചാരണമുക്താനി നക്ഷത്രാണി യഥാത്യയേ8 .. 8.147.10 . .
ദേവഗന്ധർവതൂര്യാണി പ്രസസ്വനുരനേകശഃ .
യുദ്ധസംസക്തഭാവാനാം വിരേമുശ്ച പുനഃ പുനഃ . . 11 . .
വിനായകേന സ്മൃത്വാ തു ജമ്ഭോ യുധി പരാഭവമ് .
തം സക്രോധോഭിദുദ്രാവ ഗജം ഗജ ഇവാപരഃ .. 12 .
തമാപതന്തം ദൃഷ്ട്വാ തു ദാനവം ജമ്ഭമാഹവേ .
സിംഹോ ഗജമിവ ക്രുദ്ധോ രുരുധേ സ വിനായകഃ .. 13 ..
ഐരാവതകരപ്രഖ്യം കരം കരിനിഭാനനഃ .
ഉത്ക്ഷിപ്യ ദാനവം യുദ്ധേ തതാഡ സ വിനായകഃ . . 14. .

- - -- - - -- - -

4 പ്രമർദ്ദുഃ - ഖ, മമർദ - ഘ. . 5 ഗണൈശ്ച ?ണാം സർവത്ര - ഘ. . 6 പ്രമഥാഞ്ജയസംസക്താ - ഖ. . 7 സമ്വമൂ (ഭൗ?) - ക. . 8 ഘനാത്യയേ - ഘ. .

- - -- - - -- - -

കുമ്ഭയോരന്തരേ തം തു ജമ്ഭോ ദാനവകുഞ്ജരഃ .

ബിഭേദ ശരമുഖ്യേന യഥാ സിദ്ധോർകമണ്ഡലമ് .. 15 ..

കുമ്ഭയോരന്തരേ9 തസ്യ നിമമജ്ജ സ വൈ ശരഃ .

ശൃങ്ഗയോരചലേന്ദ്രസ്യ തഡിത്വാനിവ ചാമ്ബുദഃ10 .. 16 . .

സ ശരാരോഷിതമനാ11 വിധൂയ12 സശിരഃകരമ്13 .

കരാഗ്രേണ14 മഹാദൈത്യമാനമ്യാഹത്യ സോനദത് .. 17..

പ്രസ്പന്ദമാനോ ജമ്ഭസ്തു വിനായകകരാഹതഃ .

വിനായകം ശരൈരുഗ്രൈരവതസ്താര രോഷിതഃ15 . . 18. .

ശലഭാ ഇവ കേദാരം ഭ്രമരാ ഇവ പാദപമ് .

ജമ്ഭേഷവസ്തദാ ദേവം വിവിശുസ്തേ16 വിനായകമ് . .1 9 ..

രുധിരം ക്ഷരമാണാസ്തേ ത്രിവിത്രൈ(?)ർദാരിതാനനാഃ17 .

ശരാ വിനായകേ രേജുഃ സർപാ മേരുമിവാശ്രിതാഃ18 . .8.147.20 ..

സ ജമ്ഭബാണൈരതിഭിന്നഗാത്രഃ19 കുമ്ഭാസ്രുതാവാപ്ലുതരക്തനേത്രഃ20 .

ധുന്വൻ കരാഗ്രം ച ശിരശ്ച ദേവോ ദുദ്രാവ ജമ്ഭം തൃഷിതോ21 യഥാമ്ഭഃ22 ..21 . .

സ തം കരാഗ്രേണ ദൃഢം ദൃഢേന മുഹുഃ സമാഹത്യ മുഹുർവിനദ്യ .

രഥം ഗൃഹീത്വാ ബല���സ്തദാജൗ ചിക്ഷേപ23 സാശ്വധ്വജശസ്ത്രചക്രമ്24 .. 22..

സോദ്ധൂത25 ഭഗ്നാതിപതാകകേതുശ്ച്യുതാസിശക്ത്യൃഷ്ടിസഹസ്രബാണഃ .

രഥഃ പപാതാസുരനന്ദനസ്യ മനോരഥസ്തീവ്ര ഇവാധനസ്യ ..23 . .

പതീഷ്യമാംണം തു26 രഥം വിഹായ പ്രഹ്രാദിരിന്ദ്രാമ്ബുധരപ്രഭാവഃ .

സ്ഥിതോമ്ബരേ ശക്തിധരോ രരാജ സ്ഥിതോമ്ബരേ ശക്തിധരോ യഥൈവ ..24..

സ താം സഘണ്ടാം കനകാവദാതാം കൃശാനുലേഖാമിവ ദീപ്യമാനാമ് .

വിനായകായാസുരരാജപുത്രശ്ചിക്ഷേപ ശക്തിം സമുദീർണശക്തിഃ ..25. .

- - -- - - -- - -

9 കുചയോരന്തരേ - ഖ. . 10 തഡിത്വന്ത ഇവാമ്ബുദാഃ - ക . 11 രോപിതമനാ - ക. . 12

ഗണപോ ഘ.. 13 സശരം കരമ് - ഘ. . 14 രാരാഗ്രേണ - ഘ. . 15... രതക്ഷ്തദതിരോഷിതഃ - ഘ . 16 സ്ത ഘ.. 17 യദ്യഥനിമൃതാനകാഃ - ഘ . 18 സമീപേരുധിരാശ്രിതാഃ - ഘ. . 19... ദതിഭിന്നഗാത്രോ - ക. . 20 കുമ്ഭസൃതാ വാപ്ലുതസ്ക്തനേത്രഃ? ക. . 21 തൃഷിതാ - ഘ . 22 യഥാസ്തഃ - ഘ. . 23 ജംഭ - ഘ . 24 ചക്രശസ്ത്രം (സ്ത്രസ്ത) - ഖ. ഘ. . 25 സോധൂ. - ഖ. . 26 സ (?) .

- - -- - - -- - -

771

സാ ഖാത്പതന്തീ ഭുജഗാങ്ഗനേവ ശസ്ത്രാങ്ഗനാ പ്രജ്വലമാനവക്ത്രാ .

ശരാഹതാ വിട്പതിനാ പപാത ശക്തിര്യഥാഗ്ര്യാ പുരുഷേ ഹതാശേ ..26. .

ആശ്ചര്യഭൂതേ പ്രമഥാസുരാണാം തസ്മിൻ തഥാ വർതതി യുദ്ധയജ്ഞേ .

അമർഷിതോ ഭാർഗവകർമ ദൃഷ്ട്വാ ശിലാദപുത്രോഭ്യഗമന്മഹേശമ് ..27. .

ജയേതി സോക്ത്വാ27 ജയയോനിമുഗ്രമുവാച നന്ദീ കനകാവദാതമ്28 .

ഗണേശ്വരാണാം രണകർമ ദേവ ദേവൈഃ സഹേന്ദ്രൈരപി29 ദുഷ്കരം യത് . .28. .

തദ് ഭാർഗവേണാദ്യ കൃതം വൃഥാ ന സംജീവയാനേന ഹി ദാനവേന്ദ്രാൻ .

ഏതേ ഹി തേ ദാനവയൂഥപാലാ30 യമാലയാദദ്യ പുനർനിവൃത്താഃ . .29..

വിദ്രാവയന്തഃ പ്രമ���ശ്ചരന്തി നാഗാനിവാജൗ ശരഭാഃ സദർപാഃ .

യദി ഹ്യസൗ ദൈത്യവരാന്നിരസ്താനുജ്ജ്ജീവയത്യേവ പുനഃ സദൈവ31 . . 8.147.30 . .

ജയഃ കുതോ വൈ ഭവിതാ മഹേശ ഗണേശ്വരാണാം കുത ഏവ ശാന്തിഃ .

വക്രസ്ഥിതശ്ചൈഷ32 ന ചൈഷ വധ്യോ33 അയുധ്യമാനോ34 വൃഷവാഹ ശുക്രഃ ..31..

നൈവാഭിനാശോസ്തി35 തവ പ്രസാദാദ് ഹതം ച തം ത്വം കുരുഷേ പ്രസാദമ്36 .

ഭവേത്തവേശാന37 മതം സ വധ്യോ യഥാ ജയസ്തേ സമരേനിശം സ്യാത് .

തഥാ കുരുഷ്വോത്തമബുദ്ധിബുദ്ധ38 ന തേ മഹേശാന സമോസ്തി ബുദ്ധ്യാ . .3 2..

സനത്കുമാര ഉവാച

ഇത്യേവമുക്തഃ പ്രമഥേശ്വരേണ നന്ദീശ്വരേണേശ്വരദേവദേവഃ .

ഉവാച ദേവഃ പ്രഹസസ്തദാനീം സ നന്ദിനമ്39 സർവഗണേശനായകമ് ..33 ..

നന്ദിൻ പ്രയാഹി ത്വരിതോതിമാത്രം ദ്വിജേന്ദ്രബന്ധും40 ദിതിനന്ദനാനാമ് .

മധ്യാത്സമുത്പാട്യ തമാനയസ്വ യഥോപഹാരം ധനവാൻ41 മനുഷ്യഃ ..34..

സ ഏവമുക്തോ വൃഷഭധ്വജേന വൃഷധ്വജോ വൈ വൃഷസിംഹനാദഃ42 .
ജഗാമ തൂർണം43 പ്രവിഗാഹ്യ സേനാം യത്രാഭവദ് ഭാർഗവവംശദീപഃ ..35..
- - -- - - -- - -

27 ചോക്ത്വാ - ഘ. . 28... വദാതഃ - ക.?) . 29 സഹസ്രൈരപി - ക. ഖ . 30 ദാനവായുദ്ധപാലാ - ക. ഖ. . 31 സുരേഷു (ശ) ദേവ - ക. ഖ. . 32 വക്ത്രഃ സ്ഥിതശ്ചൈവ - ഘ. . 33 മഹാനുഭാവഃ - ഘ. . 33 അയുധ്യമാനോ - ഘ . 35 നൈഷാം ഹി ലേ (.) പോസ്തി - ക. . 36 ഹതാം ച തം ത്വം തു കുരു പ്രസാദമ് - ക. . 37 ന ചേത്തവേശാന - ക . 38 യുദ്ധം - ഖ. . 39 ഉവാച ദേവ- പ്രഹസം നന്ദിനം ഗണനായകം - ക. . 40 വർണം - ക. . 41 ബലവാൻ ഘ . 42 നന്ദീശ്വരോയം ഭൃശസിംഹനാദഃ - ഘ. . 43 ഹന്തും - ഘ. .
- - -- - - -- - -

തം രക്ഷ്യമാണം ദിതിനന്ദനൈസ്തൈഃ പാശാസിവൃക്ഷോപലശൂലഹസ്തൈഃ .
വിക്ഷോഭ്യ ദൈത്യാൻ വൃഷരാഡ് ജഹാര ശുക്രം സ നന്ദീ ശരഭോ യഥേഭമ് ..3 6 . .
സ്രസ്താമ്ബരം തം ച്യുതഭൂഷണം ച വിമുക്തകേശം രിപുണാ ഗൃഹീതമ് .
വിമോക്ഷയിഷ്യന്ത ഇവാഭ്യധാവൻ44 സുരാരയഃ സിംഹരവാൻ സൃജന്തഃ . . 37. .
തേ വജ്രശൂലേഷുപരശ്വധാനാം സചക്രദണ്ഡോപലകമ്പനാനാമ് (?) .
നന്ദീശ്വരസ്യോപരി ദാനവേന്ദ്രാ വർഷം വവർഷുർജലദാ ഇവോഗ്രാഃ . . 38 . .
സ ഭാർഗവം പ്രാപ്യ ഗണാധിപാഗ്ര്യോ വക്ത്രാഗ്നിനാ ശസ്ത്രശതാനി ദഗ്ധ്വാ .
ആയാത് സ ശുക്രന്തു കരേ ഗൃഹീത്വാ നന്ദീശ്വരോ ദാനവയൂഥപാലമ്45 ..3 9. .
തേഷാം ച തേഷാം ച തതോ ബഭൂവ പ്രമുക്തശസ്ത്രാസ്ത്രസുഭീമപാതഃ .
ജഹീതി46 ഗൃഹ്ണേതി ച വാദിനാം വൈ മഹാഹവോ ദേവമനഃപ്രതോഷഃ . .8.147.40 . .
തേനാന്തരേണൈത്യ ഭവസ്യ പാർശ്വ നന്ദീശ്വരഃ ക്രോധവിവർണനേത്രഃ .
അയം സ ശുക്രോ ഭഗവന്നിതീശേ47 നിവേദയാമാസ ഭവായ ശീഘ്രമ് . .41 ..
ജഗ്രാഹ ശുക്രം സ ച48 ദേവദേവോ യഥോപഹാരം ശുചിനാ പ്രദത്തമ .
വക്രസ്ഥിതം ശുക്രമരിം ജഗാര49 ന കിഞ്ചിദുക്ത്വാ സ ഹി ഭൂതഗോപ്താ ..42..
തതഃ പുനർദാനവദൈത്യസൈന്യം50 ഗണേശ്വരാസ്തസ്യ തദാ വിജഘ്നുഃ ..43 . .
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഗണയുദ്ധേ ഭാർഗവഹരണേ

സപ്തചത്വാരിംശദുത്തരശതതമോധ്യായഃ

സനത്കുമാര ഉവാച

ശുക്രേഥ ശുക്രപതിനാഗീർണേന്നേവ ഭുജങ്ഗിനാ1 .

ബഭൂവുർദാനവാഃ സർവേ ദരിദ്രാ ഇവ നിഷ്ക്രിയാഃ . . 1 . .

വിശരീരാ യഥാ ജീവാ ഗരുഡാ വിരയാ2 ഇവ .

വിഹസ്താ ഇവ മാതങ്ഗാ വിശൃങ്ഗാ ഇവ ഗോവൃഷാഃ .. 2. .

നിർവിഷാ ഇവ നാഗേന്ദ്രാ നിർവിദ്യാ3 ഇവ ച ദ്വിജാഃ .

സാഗരാ ഇവ നിസ്തോയാ വിവേഗാ ഇവ മാരുതാഃ4 . . 3 . .

- - -- - - -- - -

44 ഇവാഭിധാവൻ - ക ഖ. . 45 യൂഥപാധിപമ് - - ക, യൂഥപദാനവാനാം - ഘ. . 46 യാഹീതി ഖ 47 ഭഗവന്നിതീദ - ക . 48 ച സ - ക. . 49 - വക്രസ്ഥിതഃ - ക., ചിക്ഷേപ വക്രേത തു 50 ദേവസൈന്യം - ക .

1 ര്ന്നധ (ര്ണ്ണയ?) ഭുജാഗിനാ - ക., ശീർണേ ഗഠരവഹിനാ - ഘ . 2 വിരഥാ - വഃ . 3 അവിധാ ക,. 4 ശാകുനാ - ഖ .

- - -- - - -- - -

773

പയോദാ ഇവ നിശ്ശബ്ദാ വിശിഖാ ഇവ ചാഗ്നയഃ .

ഗതോത്സവാ വ ദിവസാ5 വിപുഷ്പാ ഇവ പാദപാഃ ..4..

ഹരിണാ ഇവ സംത്രസ്താ വിപക്ഷാ ഇവ പക്ഷിണഃ .

ഗ്രഹാ ഇവ പ്രശാന്താഭാ ഗ്രാഹാ ഇവ ജലോദ്ധൃതാഃ . .5. .

നന്ദിനാപഹൃതേ ശുക്രേ ഗീർണേ ചാപി കപർദിനാ .

ദാനവാ ജജ്ഞിരേ ശൂരാ ദീനമാനപരാക്രമാഃ6 . .6 ..

വൈമനസ്യം പരം പ്രാപ്തോ7 ദാനവാനാം രണേന്ധകഃ .

ഉവാച മേഘനിനദഃ സംയുഗസ്ഥഃ സ ദാനവഃ . .7..

വിക്രമ്യ നന്ദിനാ ശുക്രം നയതാ8 നയിനാം വരമ്9 .

ഹൃതാനി നോദ്യ സർവേഷാം ജീവിതാനി ന സംശയഃ . .8 . .

പ്രമഥൈർനിഹതാന്ദൈത്യാൻ കഃ പുനർജീവയിഷ്യതി .

ഭാർഗവം തമൃതേ ശുക്രം10 കോന്യോ നോ11 ധാരയിഷ്യതി . . 9. .

ധൈര്യഞ്ച വിക്രമസ്തേജഃ സത്വം വീര്യം ബലം ധൃതിഃ .
ശത്രുഭിർനോ ഹൃതം സർവം ദേവേ12 ശുക്രേപവാഹിതേ . . 8.148.10
ഭാർഗവേപഹൃതേ13 ദേവേ14 മമാപി വ്യഥിതം മനഃ .
ന ത്വഹം സംയുഗം ജഹ്യാം15 പ്രമഥൈസ്സമഭിദ്രുതഃ . . 1 1 . .
സംസ്തമ്ഭയത മാഭൈഷ്ട യുധ്യധ്വമരിഭിഃ സഹ .
സൂദയിഷ്യാമ്യഹം സർവാൻ പ്രമഥാൻ സഹ നന്ദിനാ . . 12 . .
അദ്യൈതാൻ16 വിവശാൻ കൃത്വാ17 ഹത്വാ ച ത്രിദശാനപി .
ഭാർഗവം മോക്ഷയിഷ്യാമി പഞ്ജരസ്ഥം യഥാ ഹരിമ്18 . . 13 . .
സ ചാപി യോഗീ യോഗേന യദി നാമ സ്വയം പ്രഭുഃ .
ശരീരാൻ19 നിഷ്ക്രമേത്തസ്യ അസ്മാകം ശേഷപാലിതഃ . . 14. .
ഇത്യന്ധകവചഃ ശ്രുത്വാ ദാനവാ മേഘനർദനാഃ .
പ്രമഥാനർദയാമാസുർമർത്തവ്യകൃതനിശ്ചയാഃ . . 15 . .

- -- - -- - -- - - - - - - - - --

6 ഹീനനാനപരാക്രമാഃ (?) . 7 ദൃഷ്ട്വാ - ഖ. . 8 നയിനാ - ക., ജയിനാ? - ഖ. . 9 വരഃ - ക. . 10 ശുക്രം ക . 11 മേ - ഖ . 12 ദേവൈഃ - ഖ. . 13 പ്രഹൃതേ - ഖ . 14 ദേവാ (വൈ?) - ഖ, . 15 ജഹ്യ - ക ഖ. . 16 അദൈത്യാൻ - ക., പ്രമഥാൻ - ഖ. . 17 ഹത്വാ - ക. . 18 സിംഹം പഞ്ജരഗം യഥാ - ഖ. . 19 ഉദരാത് (?) .

- -- - -- - -- - -- - -- - -- - -- -

തത്ര ഷാണാസിവജ്രൗഘൈഃ കടങ്കകടശിലോപലൈഃ .
അന്യോന്യമവകൃന്തന്തസ്തേ ചക്രുഃ20 കദനം മഹത് . .1 6 . .
കാർമുകാണാം വികൃഷ്ടാനാം വിസൃഷ്ടാനാം ച പത്രിണാമ് .
നിപാത്യതാമസീനാം ച ശബ്ദോഭൂദ് ഭൃശദാരുണഃ21 .. 17..
ഭഗ്നധ്വജപതാകാനി ക്ഷീണപ്രഹരണാനി ച .
രുധിരാസ്രാവചിത്രാണി22 വ്രണാകുസുമിതാനി ച . .1 8. .
പിപാസിതാനി ശ്രാന്താനി23 ഹതവാജിഗജാനി ച .
സമുദ്രാമ്ബരകല്പാനി ബലാന്യാസൻ സമന്തതഃ . . 1 9..
അഥ ഭൂയോ ഗജേന്ദ്രേണ ചതുർദന്തേന ഗർജതാ .
അഞ്ജനാചലകല്പേന അഞ്ജനദ്വിപവർചസാ . .8.148.2 0 . .

സതൂണീരപതാകേന അംകുശാരോഷിതേന ച24 .
ജമ്ഭോ ദാനവശാർദൂല അഭിദുദ്രാവ നന്ദിനമ് ..2 1 . .
ഗജസ്കന്ധഗതോ ദൈത്യോ ബഭൗ ജമ്ഭഃ സതോമരഃ .
കൃഷ്ണാപർവതശൃംഗസ്ഥസ്സബലാക ഇവാമ്ബുദഃ . . 22 . .
സ്തബ്ധലാഢത്ഗൂലദൃക്കർണഃ പ്രസാരിതമഹാകരഃ .
ചദിതോ ദാനവേന്ദ്രേണ സമധാവന്മഹാഗജഃ . . 23 . .
യുഗാന്തേർണവവാതസ്യ അനൗപമ്യോ യഥാ ജവഃ .
അനൗപമ്യസ്തഥാ തസ്യ ജവോ നാഗസ്യ ധാവതഃ..24. .
തുരങ്ഗാ യേ ച മാതങ്ഗാ പ്രമഥാ യേ ച ദാനവാഃ .
തസ്യ മാർഗാദപക്രാന്താ മൃത്യോരിവ യഥാ നരാഃ . . 25..
തം മത്തനാഗം ധാവന്തം നദന്തമിവ നീരദമ് .
വാരയാമാസ ബലവാൻ വിക്രമ്യ സ വിനായകഃ ..26..
സ തം ദേവവരോ ദന്തീ25 കരിണം26 പർവതോപമമ്27 .
പ്രകീർണേന കരാഗ്രേണ പ്രമുഖേഭിജഘ്നാന28 ഹ . .27. .

- - -- - -- -- - - -

20. മവകൃന്തന്തഃ പ്രചക്രുഃ - ക. . 21 ദാരുണാമ് - ക . 22 രുധിരസ്രവചിത്രാണി - ഖ . 23 ഭിഭൂതാനി - ഖ. . 24 രോപിതേന ച(?) . 25 നന്ദീ - ഖ, . 26 കിരിണം - ക. . 27 പർവതത്വിഷം - ക. . 28 പ്രഭുഖോമിജഘ്നാന (?) .

- - -- - - - -- - - -

775

വിനായകേനാഭിഹതോ നായകഃ സർവഹസ്തിനാമ് .
സ രുജാ ഘോരയാ നുന്നോ മുഹൂർത്തമഭവജ്ജഡഃ . .28 ..
അഥാശ്വസ്യ ച29 വിശ്രമ്യ30 സംവർത്യാത്മകരം31 കരീ .
വിനായകമുരോദേശേ32 താഡയാമാസ നർദയൻ33 ..29. .
സ വിന്ധ്യകൂടകല്പേന തേന നാഗേന താഡിതഃ .
പദാത്പദം ന ചലിതോ മഹാസത്വോ വിനായകഃ . .8.148.3 0 ..
നാസയാ സ ഗൃഹീത്വാ തം നാസായാം34 ദാനവദ്വിപമ് .
ആക്ഷിപ്യ പാതയാമാസ ഗിരിവർഷ്മാ35 വിനായകഃ ..3 1 . .
സ സിംഹ ഇവ സിംഹേന വനമധ്യേ നിപാതിതഃ .

രരാസ വിസ്ഫുരന്നാഗോ മേഘോ വായ്വാഹതോ യഥാ . .3 2..
തം നാഗം പാതയയാനം തു നാഗവക്ത്രമസൃക്സ്രവമ്36 .
ബിഭേദ തോമരേണാശു കരേണാർക ഇവാമ്ബുദമ് ..3 3 . .
മോചയന്തം തു ചരണൗ ഗ്രീവായാം ദാനവോത്തമമ .
തേനൈവ തോമരേണാഥ ആജഘ്നാന വിനായകഃ ..34. .
സ സുപ്രഹാരാഭിഹതോ ഗജവക്ത്രേണ ദാനവഃ .
ചക്ഷാര രുധിരം ജമ്ഭോ നിർജ്ജരാമ്ഭോ ഗിരിര്യഥാ ..3 5..
പുനശ്ചാസ്യ വധാകാംക്ഷീ അസിം ജഗ്രാഹ വീര്യവാൻ .
തസ്യോദ്യതാസേർനദതശ്ചിച്ഛിത്സോർജമ്ഭകന്ധരാമ്37 ..3 6 ..
അസിം കുജമ്ഭശ്ചിച്ഛേദ ഗരുഡഃ പന്നഗം യഥാ .
തഞ്ചാപി സുവികൃഷ്ടേന ശരേണാസൃഗ്ഭുജോ തദാ ..37. .
കുജമ്ഭോ ഹ്യഹനദ്ബാഹൗ വജ്രേണേന്ദ്ര38 ഇവാചലമ് .
സ ദൃഢാഭിഹതസ്തേന ഘൂർണിതസ്സാലവൃക്ഷവത്39 .. 38..
കുജമ്ഭമഭിദുദ്രാവ കേസരീ കുഞ്ജരം യഥാ .
സമുച്ഛ്രിതകരോ ദേവസ്തം ദാനവമഭിദ്രവൻ ..39..

- - -- -- - - - - -- -

29 സ (?). 30 വിക്രമ്യ - ഖ. . 31 സംവർധ്യാത്മകരം - ഖ. . 32... മുരോദ്ദേശേ - ക. ഖ. . 33 നിർദയം - ക. . 34 നാസയാ - ക . 35 വ (ധ) ര്മ്മാ - ഖ. . 36... വസ്രജമ് - -ഖ. . 37 ചിച്ഛേദ ജമ്ഭകസ്തദാ - ഖ. . 38 വജ്രേന്ദ്രേണ - ക. . 39... സ്താലവൃക്ഷവത് - ഖ. .

- -- - - -- -- -- - --

ഐരാവത ഇവാഭാതി ബലോദ്വൃത്തോ വിനായകഃ .
വ്യംസസ്തം40 ധാവമാനം തു കുജമ്ഭവധകാംക്ഷിണമ് . .8.148.40 . .
വവാര സ ഗതോംസേന41 പാതയാമാസ തം42 ക്ഷിതൗ .
വ്യംസമംസേന43 ഹത്വാ തു നാഗവക്ത്രോ മഹാബലഃ . .41 . .
കുജമ്ഭസ്യാന്തികം പ്രാപ44 സിംഹസ്യ ശരഭോ യഥാ .
കുജമ്ഭസ്തസ്യ ഭിത്വാ തു ശരേണ കരമുദ്യതമ് . .42..
ഗദയാഭ്യഹനൻ45 മൂർധ്നി മുദ്ഗരേണ ച വക്ഷസി .

ത്രിഭിഃ പ്രഹാരൈഃ സ ബഭൗ ശോണിതാക്തോ വിനായകഃ .
നാഗായുതസഹസ്രൗജാസ്ത്രിപ്രഭിന്ന ഇവ ദ്വിപഃ . .43 ..
ധരായാം46 നാസയാദായ കുജമ്ഭം തു വിനായകഃ .
പ്രചിക്ഷേപ മഹാവീര്യോ യഥാ ഭൂതബലിം നരഃ ..44. .
കുജമ്ഭേ മന്ദരപ്രഖ്യേ47 വിനായകഭുജേരിതേ .
ചുക്രുധുർദാനവാഃ സർവേ തേർദയംശ്ച വിനായകമ് . .45..
സോർദിതോ ദാനവശതൈ48 ര്നാനയുധവിതക്ഷിതഃ .
ചചാര ദേവോ ദൈത്യേഷു പൃഷതേഷു യഥാ ഹരിഃ . .46 . .
സ ദന്തൈശ്ചരണൈശ്ചാപി ശുണ്ഡയാതതയാപി ച .
മമർദ ദാനവാൻ ക്രുദ്ധഃ കുഞ്ജരോ നഡ്വലാനിവ ..47. .
തതോ ഗണേശാ ഹ്യപി49 വീക്ഷ്യ ദാനവൈർവിനായകം ശസ്ത്രശതൈഃ പരിക്ഷതമ് .
ഗൃഹീതശസ്ത്രാ ഗജസിംഹവിക്രമാ വിമുക്തരാവാഃ ശതശോഭിദുദ്രുവുഃ ..48..
തതഃ പുനഃ ശസ്ത്രസഹസ്രവേജിതം50 ശരാസിശക്ത്യൃഷ്ടിനിപാതദുഃസഹമ് .
ഗണാസുരാണാമസുനാശനം51 മഹദ് ബഭൂവ യുദ്ധം ഹതവാജികുഞ്ജരമ് ..49. .
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഗണയുദ്ധേ അഷ്ടചത്വാരിംശദുത്തരശതതമോധ്യായഃ52

148

- - - - - -- - - - --

40 സ്ത്വം - ക. . 41 സങ്ഗതാംസേന - ഖ., സമനങ്ഗേന - ക. . 42 ച - ഖ . 43 അംശമംസേന ഖ. . 44 പ്രാപ്യ - ക., പ്രാപ്തഃ - ക . 45 ഗദയാസ്യ ഹനൻ - ക, ന്യഹനൻ - ഖ. . 46 ധാരയാം (യത്) - ക. . 47 മന്ദരപ്രസ്ഥേ - ഖ. . 88 ഗതൈ - കഃ. . 49... പി ഹി - ക ഖ. . 50 തേജിതം - ഖ. . 51 മസുനാ- ശനനപ്രദം - ക. ഖ. . 52 197 - ഖ. .

- -- - - - -- - -- --

149

777

വ്യാസ ഉവാച1
നിഗീർണോ ബ്രാഹ്മണഃ സോഥ ചന്ദ്രാവയവധാരിണാ .
കിം ചക്രേ കോഷ്ഠഗസ്തസ്യ ദേവദേവസ്യ ഭാർഗവഃ . . 1 . .
കഥം ച തപതാം ശ്രേഷ്ഠോ യോഗീ യോഗേന സ ദ്വിജഃ .
ന നിഃസൃതോ യോഗബലാദ് ദേവദേഹാന്മഹാതപാഃ . . 2 . .
അന്ധകശ്ചാസുരശ്രേഷ്ഠഃ സ തദാ ഭാർഗവം വിനാ .

ചകാര കഥമാവാപം2 ഗണേശൈഃ സമഭിദ്രുതഃ . . 3 . .
ഏതന്മേ സർവമഖിലം ഖിലവേദവിദാം3 വര .
കഥയസ്വ ന മേ തൃപ്തിഃ ശൃണ്വാനസ്യേശചേഷ്ടിതമ് . .4. .
സൂത ഉവാച
അഥൈവം4 പൃച്ഛതസ്തസ്യ വ്യാസസ്യ മുനിസത്തമഃ .
സനത്കുമാരോകഥയച്ഛുക്രസ്യാഥ വിചേഷ്ടിതമ് ..5..
സനത്കുമാര ഉവാച
നിഗീർണേ ഭാർഗവേ തേന ഭൂതോമാദേവബന്ധുനാ .
അന്ധകോ നിഷ്പ്രഭോ ജജ്ഞേ ഘനരുദ്ധോ യഥാ രവിഃ . . 6. .
ദൃഷ്ടവാ സ്വസൈന്യം പ്രമഥൈർഭജ്യമാനം പുനഃ പുനഃ .
ദുദ്രാവ രഥമാസ്ഥായ സ്വയമേവാന്ധകോ ഗണാൻ6 . .7. .
ശരവജ്രപ്രഹാരൈസ്തൈർവജ്രാഘാതൈർദ്ധരാ (?) ഇവ .
പ്രമഥാഃ പേതിരേവന്യാം നിസ്തോയാ ഇവ തോയദാഃ . .8 . .
ക്രോഡേഷൂരുകപോലേഷു പൃഷ്ഠബാഹൂദരേഷു ച .
രുരുവു7ര്ബാണനിർഭിന്നാഃ പ്രമഥാഃ കുഞ്ജരാ യഥാ . . 9. .
യാന്തമായാന്തമപ്രാപ്തം പ്രാപ്തം ദൂരസ്ഥമേവ ച .
അപശ്യദ്യം യതസ്തം തം നിർബിഭേദ ശരൈർഭൃശമ് . . 8.149.10 . .
ബിഭേദ ശതമേകേന ശതേന ച ശതം പുനഃ .
സഹസ്രം ച സഹസ്രേണ കോടിം കോട്യാ തഥൈവ ച . . 11 . .

- -- -- - - -- - - -

1 സന ഉ. - ക. . 2 കഥമാവാധ - ഖ. . 3 ബിലവേദാവിദാം - ഖ . 4 അഥൈനം - ക. . 5 സുരസത്തമഃ - ഖ. . 6 ഗണമ് - ക . 7 രുരുധു - ക. ഖ. .

- -- -- - - -- - - -

ധ്വജാഃ8 പതാകാശ്ഛത്രാണി9 വൈജയന്ത്യോങ്കുശാഃ കുഥാഃ .
ചാമരാണി കിരീടാനി കുണ്ഡലാന്യമ്ബരാണി ച ..12..
പ്രമഥാനാം ബലേ യച്ച കമ്പതേ ധാവതേപി വാ .
തത്സർവം ചിച്ഛിദേ തൂർണം10 ശരൈരന്ധകദാനവഃ .. 13 ..
വിസ്ഫുലിങ്ഗാൻ യഥൈവാഗ്നിർധാരാസാരാൻ യഥാമ്ബുദഃ11 .

സിന്ധുരാജോ യഥോദ്ഗാരാൻ12 കരാനിവ ദിവാകരഃ ..14..
നാദാൻ സിംഹാ ഇവാരണ്യേ സീകരാനിവ കുഞ്ജരാഃ .
മുമോച ബാ���സ്തീക്ഷ്ണാഗ്രാൻ പരസൈന്യവിമർദനാൻ13 ..15..
അന്ധകേ യുധ്യമാനേ തു നിശ്ചയേനാസുരോത്തമേ14 .
അസുരാ അപ്യയുധ്യന്ത15 നിശ്ചയേനാന്ധകാദനു ..1 6. .
നിവാതകവചാ യേ തേ അന്യോന്യസദൃശാ ഭൃശമ് .
ചക്രുസ്തേ ബഹവോ യുദ്ധം രുദ്രൈശ്ച ബഹുഭിഃ സഹ . .17..
കാലേയാഃ ഷഷ്ടിസാഹസ്രാഃ കാലകല്പാ മഹാസുരാഃ16 .
ബാഹുജൈഃ ഷഷ്ടിസാഹസ്രൈഃ പ്രമഥൈര്യുയുധുഃ സഹ . . 18..
പ്രഹ്രാദശ്ചാനുഹ്രാദശ്ച സംഹ്രാദഃ ശിനിബാഷ്കലൗ .
വിരോചനോ ബലിർബാണഃ കുജമ്ഭോഥാവനിഞ്ജയഃ . .1 9..
അഞ്ജകഃ17 കാലനേമിശ്ച നമുചിർവ്യംസ ഏവ ച .
ഏകാദശൈതേ പ്രഖ്യാതാ ഏകാദശരവിപ്രഭാഃ . .8.149.2 0 ..
ഏകാദശൈവ പ്രമഥാനർദയൻ കലഹൈഷിണഃ .
പ്രഭാമയം വീരഭദ്രം വിട്പതിം പിങ്ഗലം തഥാ . . 21 ..
വേഗപം പവനാദം ച സോമാർകാപ്യായനാവപി .
സംവർത്തകാനലഞ്ചൈവ18 പാവകാപ്യായനാവപി (?) .. 22 . .
യക്ഷോന്നദശ്ച ബലവാൻ വിദ്യുത്കേശശ്ച രാക്ഷസഃ19 .
പ്രഹ്രാദപ്രമുഖൈരേതൈർദാനവൈർദേവപുങ്ഗവാഃ ..23 . .

- - - -- - --

8 ധ്വജാൻ - ക. . 9.. ച്ഛത്രാണി - ക. . 10 ചിച്ഛേദ സർവം തത്തർണൂ' (?) . 11. നിവാമ്ബുദഃ - ക. . 12 സിന്ധുരാജ ഇവോദ്ഗാരാൻ - ക. . 13 വിമർദനീമ് - ക. . 14 ദാനവോത്തമേ - ഖ. . 15 അസുരാ അപി യുധ്യന്തി - ക . 16 മഹാബലാഃ - ഖ. 17 അന്ധകഃ - ക., അജ (ജം) കഃ (?) . 18 ശൈച്ചവ - -ക. . 19 ദാനവഃ - ഖ. .

- - -- - - - -- - -

വിഹസ്തശസ്ത്രകവചാവൃതാഃ ശസ്ത്രശതാചിതാഃ .
ദ്വാരപാലാശ്ച രുദ്രണാം രുദ്രാണാം യേ ച സൂനവഃ . .24. .
സ്കന്ദപാരിഷദാ20 യേ ച യേ ച ശക്തിഗണേശ്വരാഃ21 .
തേ ദനോസ്തനയൈ22സ്സാർധം ദനോഃ പുത്രാന്വയാശ്ച23 യേ .

ചക്രുഃ കൃതാന്തസദൃശാഃ കലഹം കലഹപ്രിയാഃ ..25..
തസ്മിൻ തഥാ വർതിത സംപ്രഹാരേ വിശീർണഹരാഭരണസ്രഗസ്ത്രൈഃ24 .
വ്യാവിദ്ധവസ്ത്രാ25 വികസത്സുനേത്രാ നേദുഃ സുരാഃ സിദ്ധഗണാശ്ച ഖസ്ഥാഃ . . 26..
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഗണയുദ്ധേ ഊനപംചാശദുത്തരശതതമോധ്യായഃ26

150 149

വ്യാസ ഉവാച
മായാവീര്യം ച വീര്യം ച അന്ധകസ്യാമരദ്വിഷഃ .
സൃഷ്ടം ഭഗവതാ സമ്യഗ് ദേവരൂപനിമിത്തജമ് .. 1 ..
നിഗീർണോ യസ്യ ദേവേന ശരീരേ ഭാർഗവോ മുനിഃ .
കഥം തു കൃതവാംസ്തത്ര ദേവദേവശരീരഗഃ . .2. .
കഥം ച തപസോ വീര്യാദ് യോഗവീര്യാച്ച സ ദ്വിജഃ .
ശ്വേതാഭ്രാദിവ വൈ ചന്ദ്രോ നിഃസൃതോ1 ഭൃഗുനന്ദനഃ .13 . .
ഏതത് കൗതൂഹലം ജാതം മമാദ്യ മുനിസത്തമ .
കഥയേശാനചരിതം ഭാർഗവസ്യ ച ധീമതഃ ..4. .
സൂത ഉവാച
സ ഏവമുക്തോ വ്യാസേന പദ്മഗർഭസുതഃ പ്രഭുഃ .
സനത്കുമാരോകഥയച്ഛിവാച്ഛുക്രസ്യ നിർഗമമ് . .5. .
ദേഹേ തസ്യ തദാ ശമ്ഭോഃ ശുക്രോ വിനിഹതദ്യുതിഃ2 .
ഛിദ്രാന്വേഷീ ഭ്രമന്നേവ അനികേതോ യഥാനിലഃ ..6..
- - -- - - -- - -
20 പദാ - ക. . 21 സ - ക., ഭക്തിഗണേശ്വരാഃ - ഖ. . 22.. സ്തനയാ - ക. . 23 പുത്രാശ്രയാശ്ച - ഖ . 24 ഹാരാഭരണാ - ക.,... സ്രഗസ്ത്രാഃ - ഖ. . 25 വ്യാവിധ്യവസ്ത്രാ - ക . 26 198 - ഖ .
1 നിഭൃതോ - ക. . 2 വിനിഹിതദ്യുതിഃ - ക. .
- - -- - - -- - -

സ ലോകാനഗ്നിവർണാഭാൻ രുദ്രകോടിശതൈർവൃതാന .
രുദ്രകന്യാവിചരിതാൻ രുദ്രദേഹേഭ്യപശ്യത . .7 . .
കുന്ദേന്ദുശംഖവർണാനാം ദംഷ്ട്രിണാം നഖിനാമപി .

ദീർഘലാങ്ഗൂലജുഷ്ടാനാം സദർപാണാം ക്ഷമാവതാമ്3 . .8 ..
ജ്വലനപ്രഭകേശാനാം നന്ദ്യാവർതകധാരിണാമ് .
കിംശുകപ്രഭജിഹ്വാനാം കൈലാസഗിരിവർഷ്മണാമ് . . 9. .
അഗ്നിബന്ധനബദ്ധാനാം4 സിംഹാനാം ഭീമരൂപിണാമ് .
സഹസ്രം ദദൃശേ ദേഹേ ദേവദേവസ്യ ഭാർഗവഃ . . 8.150.10 . .
സുരാംശ്ച സേന്ദ്രാൻ സാദിത്യാൻ5 സാപ്സരോഗണമാനവാൻ6 .
ഗണേശാസുരയുദ്ധം ച സോപശ്യദ്ധരദേഹഗഃ7 . . 11 ..
വർഷാണാം തു ശതം കുക്ഷൗ ഭ്രമമാണോ ഭവസ്യ സഃ8 .
ന തസ്യ ദദൃശേ ഛിദ്രം ശുചേരിവ യഥാ കലിഃ . .1 2 . .
യോഗമപ്യസ്യ സൈശ്വര്യമണിമാദിഗുണാന്വിതമ്9 .
പ്രജഹാര മഹാദേവോ മനോവാഗ്യതചേതസഃ10 . . 13 . .
അഥ ശബ്ദോ മഹാനാസീത് പ്രമഥാസുരസൈന്യയോഃ .
തം ശ്രുത്വാ ശബ്ദമാവിഗ്നോ ഭാർഗവഃ പ്രതിബോധിതഃ ..14. .
സോന്തർഗത ഉമാഭർതുർബ്രാഹ്മണസ്തപസൈധിതഃ11 .
തുഷ്ടാവേഷ്ടൈഃ സ്തവൈർദേവം സോമം സോമവിഭൂഷണമ് . . 1 5. .
ആപദ്ഭാവം പ്രപന്നസ്യ തസ്യ ദേവേന ശൂലിനാ .
ലിങ്ഗേന നിഷ്ക്രമസ്വേതി പ്രസാദാഭ്യുദയഃ12 കൃതഃ . .1 6..
സൂക്ഷ്മരൂപസ്തതോ ഭൂത്വാ സ ശുക്രോ മുനിസത്തമഃ .
ശുക്രവന്നിഃസൃതോ ലിങ്ഗാദ് ദേവദേവസ്യ ധീമതഃ . . 17..
ശുക്രവന്നിഃസൃതോ യസ്മാച്ഛിശ്നാദ് ഭാർഗവനന്ദനഃ .
തസ്മാച്ഛുക്ര ഇതി ഖ്യാതിം ഗതോ ഗതിമതാം വരഃ . . 18 . .

- - -- - - -- - -

3 ? 4 ? 5 ആദിത്യാൻ - 6. അപ്സരോഗണമാനവാൻ - ക. 7 അപശ്യദ്ധരദേഹജഃ - ക. . 8 ച - ക . 9 ഗഗാന്വിത. - ഖേ . 10 വാഗ്യതചേതസഃ - ക, . 11 സ്തപസേധിതഃ - ക ഖ. . 12 പ്രാ (പ്ര) സാദഃ പ രമ - ഖ. .

- - -- - - -- - -

വന്ദമാനശ്ച13 തേനോക്തഃ പയോദപതികേതുനാ .
ശുക്രവന്നിഃസൃതോ മേദ്യ യസ്മാത്ത്വം ഭൃഗുനന്ദന . . 1 9. .

കർമണാ തേന ശുക്രോസി മമ പുത്രശ്ച ഗമ്യതാമ് .
ഇത്യേവമുക്തോ ദേവേന ശുക്രോർകസദൃശദ്യുതിഃ . .8.150.2 0 . .
വിവേശ ദാനവാനീകം മേഘാനീകം ശശീ യഥാ14 .
തം ദൃഷ്ടവാ ചന്ദ്രസംകാശം ചന്ദ്രോദയനിഭോദയമ് . . 21 . .
ചന്ദ്രോദയേ യഥാ നൃണാം പ്രീതിരാസീത് സുരദ്വിഷാമ് .
തേ ദൃഷ്ടവാ ദനുദൈതേയാഃ ശുക്രം ചന്ദ്രസമപ്രഭമ് . . 22 ..
സർവേ സിംഹര���ശ്ചക്രുഃ15 സംപ്രഹൃഷ്ടാ യുയുത്സവഃ .
നിഹതാ ദാനവാ യേ തു പ്രമഥൈർജിതകാശിഭിഃ . . 23 . .
താനാഗതാന്മൃത്യുമുഖാന്മേനിരേ ഭാർഗവാഗമാത്16 .
വവന്ദുസ്തം17 നനന്ദുശ്ച പ്രസേദുശ്ച18 മഹാസുരാഃ . .24..
ശുക്രോദയമുദം ലേഭേ സ ദാനവമഹാർണവഃ .
യഥാ ചന്ദ്രോദയേ നിത്യം സാഗരോ രാക്ഷസൈര്യുതഃ .. 25..
അഥ ശാഖോ വിശാഖശ്ച ഛാഗവക്ത്രശ്ചതുർമുഖഃ .
നന്ദീ ച സോമനന്ദീ ച നന്ദിഷേണശ്ച വീര്യവാൻ . . 26 . .
ഘണ്ടാകർണഃ ശംകുകർണഃ കുണ്ഡോദരമഹോദരൗ .
വിട്പതിർവീരഭദ്രശ്ച സ ച ദേവഃ പ്രഭാമയഃ . .27. .
സംവർതകാനലോർവൗ19 ച യശോദീപ്തോ20 വിഭാകരഃ .
വേഗപശ്ച21 ശിഖണ്ഡീ ച താമ്രചൂഡശ്ച കുക്കുടഃ22 . . 28 . .
അന്നദഃ പിങ്ഗലോ യക്ഷഃ പിങ്ഗലശ്ച വടുഃ23 പടുഃ .
വിദ്യുത്കേശഃ സുകേശശ്ച രാക്ഷസൗ ചാപരാജിതൗ . . 29 . .
ഏതേ ചാന്യേ ച ഗണപാ ലോകപാലസമത്വിഷഃ .
വിവിശുർദാനവാനീകം ശുക്രോദയസമുദ്ധതമ് ., 8.150.30 . .

- - -- - - - -- - -

13 വന്ദ്യമാനശ്ച - ക. . 18 ശശിര്യഥാ - ക ഖ. . 15 ചക്രുസ്സർവേ സിംഹനാദാൻ., നാ(ന) ���.. - ഖ. . 16 ശുക്രോദ്ഗമാത് - ക. ഖ. . 17 വവന്ദുശ്ച - ക. ഖ . 18 പ്രക്ഷ്യേദുശ്ച - ഖ . 19 സംവർത്തകാനലോകൗ - ഖ., നലോവൗ - ഗ . 20 ദീപ്തൗ - ക. ഗ. . 21 വേണപശ്ച - ക., ഛഗപശ്ച - ക. . 22 കുർകുടഃ - ഖ. . 23 പടുഃ - ക. .

- - -- - - - -- - -

അഥ വാദിത്രശബ്ദാസ്തു സിംഹനാഹരവൈഃ സഹ .
ബഭൂവുഃ സേനയോരുഗ്രാഃ സർവഭൂതപ്രകമ്പനാഃ . . 31 ..
തതഃ പ്രഹരർണേർഘോരൈസ്തുണ്ഡനിർവാപിതൈസ്തലൈഃ24 .
പരസ്പരം സമാസാദ്യ നിർജഘ്നുസ്തേ25 പരസ്പരമ് . .3 2 . .
നന്ദീശ്വരം പുരസ്കൃത്യ കാർത്തികേയഞ്ച ഷണ്മുഖമ് .
മൃദ്രന്തി26 പ്രമഥാ ദൈത്യാൻ സർ്സ്താർക്ഷ്യ ഇവാഹവേ . .3 3 ..
അസിപാതാവലൂനാഗ്രാ മുശലാഹതമസ്തകാഃ .
ദാനവാഃ ശേരതേ ഭൂമൗ വജ്രഭിന്നാ ഇവാചലാഃ ..34..
ശരനിർഭിന്നനിർഭഗ്നാഃ27 സംഭഗ്നോരുപ്രബാഹവഃ
രിരിങ്ഗുസ്സമരേ28 ദൈത്യാഃ സർപാസ്താർക്ഷ്യാർദിതാ ഇവ ..35. .
ഭഗ്നത്രികോരുജങ്ഘനാ29 ഘനബാണാവപീഡിതാഃ30 .
ദൈത്യാ വിനിഷ്ടനന്ത്യാർത്താസ്തോയപൂർണാ ഇവാമ്ബുദാഃ . .3 6..
തസ്മിൻ ഗണപദൈത്യാനാം മഥനേ ഭൃശദാരുണേ .
ബഭൂവ പൂർണാ31 ദൈത്യാനാം32 ധരാ ദ്യൗരിവ നീരദൈഃ . . 37..
കിരീടൈർമുകുടൈർഹാരൈർവലയാഭരണാങ്ഗദൈഃ .
പാരിഹാര്യൈസ്സ33 കേയൂരൈഃ ശ്രോണീസൂത്രൈസ്സകുണ്ഡലൈഃ34 . .38..
ശിരസ്ത്രൈർമണിഭിഃ ശുഭ്രൈർഗ്രൈവേയൈരപി സുപ്രഭൈഃ .
സ്രഗ്ദാമൈശ്ചാരുകുസുമൈർനേത്രൈ രത്നാഗ്രബാഹുഭിഃ35 . . 39 ..
അസ്ത്രൈഃ ശസ്ത്രൈശ്ച വസ്ത്രൈശ്ച ഛത്രൈ36 ശ്ചേന്ദുസമപ്രഭൈഃ .
രക്തകുംകുമചിത്രാങ്ഗീ37 നാനാഭരണഭൂഷണാ38 . .8.150.40 ..
ധനാഢ്യാ സ്ത്രീരിവാഭാതി തത്ര തത്ര രണാവനിഃ .
സിംഹാനാമിവ ദൃപ്താനാം ഹസ്തിനാമപി വാ യഥാ . .41 ..
ഉത്സാഹോഭൂദ് ഗണേശാനാം ദാനവാൻ സംമപ്രർദതാമ് .
തേ ഹന്യമാനാശരണാ39 ഭയാർത്താഃ ശരണാർഥിനഃ . .42. .

- - -- - - - -- - -

24 നിർഘാചിതൈസ്തലൈഃ - ഖ. . 25 നിജഘ്നു - ക.. . 26 മമർദുഃ (?) . 27 നിർമ്മഗ്നാഃ - ഖ. . 28 രരങ്ഗുഃസമരേ - ക. . 29 ത്രിസാ (കാ) സ്ഥിജങ്ഘനാ - ഖ. . 30 ബാണഗ്രപീഡിതാഃ (?) . 31 ദേവ - ഖ. . 32... ദിത്യാനാം - ക., ദിവ്യാനാം - ഗ. . 33 പരിഹാര്യൈശ്ച - ഖ . 34.. സ്സബന്ധനൈഃ - ഖ . 35 രത്നാഗ്രബാ- ഹുഭിഃ - ക . 36 തീക്ഷ്ണൈഃ - ഖ. . 37 രണകുങ്കുമചിത്രാങ്ഗീ - ക. ഖ. ഗ. . 38 ഭൂഷിതാ - ഖ. . 39

ആഹന്യഭാനാശരണാഃ - ഖ, .

- - -- - - - -- - -

പ്രമഥൈരനുബദ്ധാശ്ച ദാനവാഃ സാഗരം ശ്രിതാഃ .
ദൃഷ്ട്വാ തദ്രേചിതം40 സൈന്യം ദാനവൈഃ പ്രമഥാർദിതൈഃ . .43 ..
പ്രവിഷ്ടേഷു ച ദൈത്യേഷു സാഗരം മകരാലയമ് .
ഭാർഗവഃ സുമഹാതേജാ യഥാഗ്നിരിവ മൂർഛിതഃ . .44. .
സ സമുദ്രാലയാൻ ദൈത്യാഞ്ഛശാപ കുപിതോ ഭൃശമ് .
യസ്മാത്സഹായാനുത്സൃജ്യ മാം ചാപി പിതൃവദ്ധിതമ് . .45. .
പ്രാണത്രാണാർഥമബലാഃ പ്രവിഷ്ടാഃ സ്ഥ41 പയോനിധിമ് .
തസ്മാത്തത്രൈവ നിർഹ്രീകാ42 മമ ശാപപരിക്ഷതാഃ ..46..
മീനഭാവമനുപ്രാപ്താ43 ജാതാജാതാ ഭവിഷ്യഥ .
യാവല്ലോകാ ഭവിഷ്യന്തി പർവതാശ്ച സസാഗരാഃ ..47. .
താവദ്യൂയം ജലേ മത്സ്യാ ഭവിഷ്യഥ ജലേചരാഃ .
നരമാംസാശനാഃ പാപാ നരഭക്ഷ്യാ ഭവിഷ്യഥ ..48. .
ക്ഷപയിഷ്യഥ മച്ഛാപം വർഷകോടീശതാന്യുത .
ഇതി ശാപഹതാൻ ശേഷാൻ44 കൃത്വാർണവജലൗകസഃ45 .
വിരരാമ മഹാതേജാഃ ശുക്രശ്ചന്ദ്രസമദ്യുതിഃ ..49. .
സനത്കുമാര ഉവാച
തതസ്തേ വാർധിതോയേഷു ഗുരുശാപഹതാസുരാഃ .
സായുധാഃ സതനുത്രാശ്ച ദൃശ്യന്തേ ദംശിതാശ്ച ഹ . .8.150.50 ..
അന്ധകം തു തതഃ ശുക്രഃ46 ശുക്രാരിഭയവിഹ്വലമ്47 .
ഉവാച പാണിനാ സ്പൃശ്യ ജീവയന്നിവ തം ഗിരാ . 51 . .
മാഭൈസ്ത്വം48 ദാനവശ്രേഷ്ഠ പ്രതിയുധ്യസ്വ49 ശത്രുഷു .
അഹം ത്വാം ധാരയിഷ്യാമി ആഹാര ഇവ ജീവിതമ് ..52 . .
ഇത്യേവമുക്തഃ ശുക്രേണ സോന്ധകോ ദാനവേശ്വരഃ .
ഏവമേതദിതി പ്രോച്യ രുരോധ പ്രമഥാൻ രണേ . .53 . .

- - -- - - - -- - -

40 തദ്രചിതം - ഖ. . 41. സ്തു - ക. ഗ. . 42 നിസ്തീ (ശ്രീ) കാ - ഖ. . 43

ഗ്രാസഭാവമനുപ്രാപ്താ - ക. ഗ. . 44 ചൈതാൻ - ഖ.. തേഷാം - ഗ. . 4 ര ജലൗകസാൻ - ക. ഗ. . 46 ശുകാഃ - ക . 47 ശുക്രാരിം - ക . 48 ഭീസ്ത്വം - ക. . 49.. ബുദ്ധസ്യ - ക., യുദ്ധസ്വ ഖ. - ഗ. .

- - -- - - -- - -

784

തതഃ പ്രവിഷ്ടേഷ്വസുരേഷു സാഗരം നിഹന്യമാനേഷു ച ശങ്കരാനുഗൈഃ .
ദധാര സർവാൻപ്രമഥാൻ തദാന്ധകോ50 നദീനദാൻ ഭൂരിജലോ യഥാർണവഃ . .54. .
സ നന്ദിനം ദ്വാദശഭിഃ പരാഭിനത് തദാന്ധകഃ പഞ്ചഭിരേവ ചാഗ്നിജമ് .
വിശാഖശാഖൗ ദശഭിഃ ശതേന ച സ നൈഗമേഷം പ്രതുതോദ ദാനവഃ . .5 5 .
സ വീരഭദ്രം ച തഥാ ച വിട്പതിം പ്രഭാമയം യക്ഷവരം ച പിങ്ഗലമ് .
വിബഭേദ ബാണൈസ്തപനീയഭൂഷണൈര്യഥാങ്കുശാഗ്രൈരിവ ഹസ്തിപോ ഗജമ്51 . .5 6; .
ന സോസ്തി തസ്മിൻ പുരതോ ന പൃഷ്ഠതോ ഹയോ ഗജോ വാ പ്രമഥോഥവേതരഃ .
ശരാന്ന യോ ധാരയതേന്ധകേരിതാൻ പ്രദീപ്തകാലാനലസൂര്യസന്നിഭാൻ . .57 ..
വിവൃശ്ചിതാശ്ചന്ദനവദ് ഗണേശ്വരാ ഭുജോദരേ വക്ഷസി52 മൂർഘ്നി ചാസകൃത് .
നിരുദ്യമാസ്തസ്ഥുരമിത്രനന്ദനാ യഥാ ഗജാഃ പഞ്ജരബന്ധബന്ധനാഃ53 . .58..
തതോസുരൈഃ സിംഹരവാസ്തദാ കൃതാഃ സശംഖഭേരീശതദുന്ദുഭോത്കടാഃ54 .
പുനശ്ച യുദ്ധം പ്രബഭൗ ഭയാനകം ഗണേശ്വരാണാം സഹ ദാനവേശ്വരൈഃ ..59. .
ഇതി സ്കന്ദപുരാണേ ഗണയുദ്ധേ സുരശാപേ പഞ്ചാശദുത്തരശതതമോധ്യായഃ

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ_8_(അമ്ബികാഖണ്ഡഃ)/15&oldid=66372"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്